

Verklighetens väljare

– hbt-frågorna i riksdagen 2006-2010 och riksdagskandidaternas syn på hbt-frågor

Denna rapport har sammanställts under tiden juni-juli 2010 av **Lars Jonsson**, politisk handläggare på RFSL. Medarbetare i arbetet med att sammanställa och skicka ut enkäten har **Cecilia Haglund** varit. Rapporten har formgivits av **Peter Roth**. Omslagsbilden är tagen av **Elisabeth Ohlson Wallin**.

Innehåll

Förord	sid 4
Sammanfattning	sid 5
Syfte och tillvägagångssätt	sid 6
Sakfrågorna	sid 8
Kandidaterna	sid 13
Ledamöterna	sid 21
Partierna	sid 27
Poängsammanställning kandidaterna	sid 33
Poängsammanställning ledamöterna	sid 39

Vi är alla verklighetens folk

Kan du och din familj leva tryggt så som ni vill leva? Har alla ditt barns föräldrar också möjligheten att vara vårdnadshavare? Fick du tillgång till de former av assisterad befruktning du behövde när du ville bli gravid? Blev du och ditt barns andra förälder bemötta med respekt när ni ville genomföra närståendeadoption? RFSL arbetar för att alla som vill ska kunna bilda familj på det sätt som de önskar och leva tryggt i de familjer de valt. För att detta ska förverkligas krävs att det blir möjligt att vara fler vårdnadshavare än två och att alla som är i behov av medicinska fertilitetsbehandlingar får tillgång till dessa oavsett relationsstatus. Dessutom vill RFSL att en utredning ska se över möjligheten att reglera surrogatmödraskapsöverenskommelser juridiskt i Sverige.

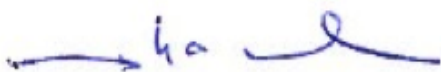
Kan du inleda en relation med en person utan rädsla för att den personen senare, när ni kanske gjort slut, ska anmäla dig till polisen för brott mot informationsplikten? RFSL arbetar för att förändra smittskyddslagen så att informationsplikten försvinner. Bestämmelsen att de som känner till att de lever med hiv måste upplysa sina sexualpartners om detta riskerar att försätta hiv-positiva i rättsosäkra situationer och är desutom kontraproduktiv. Människor kan försättas i en falsk trygghet och förledas att tro att det är möjligt att veta om en potentiell partner är hiv-positiv eller inte. Sanningen är att det bara är en person som kan skydda dig mot att bli hiv-positiv: du själv. Du kan ta ansvar för att alltid praktisera säkrare sex.

Blev du bemött med respekt när du flydde från ditt land och sökte asyl i Sverige för att du förföljdes på grund av din sexuella läggning eller ditt kön? Eller menade svenska myndigheter att du till exempel kunde leva väl i ditt ursprungsland så länge du bara inte var öppen med din sexuella läggning? RFSL arbetar för att Migrationsverket och migrationsdomstolarna ska följa den svenska lagen. Den stadgar att det ska vara möjligt att få asyl i Sverige för den som förföljs på grund av sin sexuella läggning eller sitt kön.

Får du ändra ditt juridiska kön till det som överensstämmer med din könsidentitet utan krav på medicinska ingrepp som du inte önskar? Får du tillgång till den könskorrigering som du behöver utan krav på en viss diagnos? RFSL arbetar för att vården för transpersoner ska förändras så att alla transpersoner som önskar könskorrigering ska få tillgång till dessa, och inte bara de med en viss diagnos, så som nu är fallet. Vi vill också att tvångssteriliseringen av transpersoner ska upphöra och att alla som önskar ska ges möjlighet att bli föräldrar på det sätt de önskar också efter behandlingen.

När lagar och andra bestämmelser eller praktiker inte underlättar för en människa att leva sitt liv så som hen önskar kan det ibland kännas som om ens liv inte räknas på riktigt. Att det inte är riktigt verkligt. Men så är det inte. Vi lever alla i verkligheten. Vi är alla verklighetens folk. Nu ska vi bara se till så att allas verklighet respekteras.

Under valrörelsen inför valet den 19 september ska även din verklighet räknas. Därför har RFSL frågat riksdagskandidaterna om deras inställning i ett antal frågor som påverkar dig som hbt-person. Vi har också granskat riksdagsledamöternas agerande i hbt-frågor under de senaste fyra åren. Resultatet är föreliggande rapport. Vår förhoppning är att den, vid behov, ska kunna tjäna som vägledning när du gör ditt val.

Ulrika Westerlund
Förbundsordförande RFSL

Sammanfattning

RFSL, Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter, har gjort en kvantitativ bedömning av riksdagsledamöternas agerande i hbt-frågor (frågor som särskilt berör homosexuella, bisexuella och transpersoner) under den senaste mandatperioden. Detta genom att poängsätta fyra omröstningar och på aktiviteter i form av motioner, interpellationer och skriftliga frågor.

Sex riksdagsledamöter (fyra V-ledamöter, en S-ledamot och en MP-ledamot) har tilldelats maxpoängen 25 poäng.

Lägst poäng har tilldelats åtta ledamöter med -7 poäng och en ledamot med -11 poäng (alla KD-ledamöter).

Den totala medelpoängen för alla riksdagsledamöter blev 5,1 poäng.

RFSL har bett 452 riksdagskandidater från de sju riksdagspartierna samt från Sverigedemokraterna, Feministiskt initiativ och Piratpartiet att svara på en enkät med fem frågor. 226 kandidater (50 procent) svarade på enkäten. Kandidaterna tilldelades poäng utifrån sina svar. Den högst möjliga poängen var 25 poäng och den lägst möjliga - 5 poäng.

Åtta kandidater (tre FI-kandidater, två V-kandidater, en FP-kandidat och en MP-kandidat) tilldelades 25 poäng.

Sex kandidater (fem M-kandidater och en SD-kandidat) tilldelades -5 poäng.

Mest positivt på enkätfrågorna svarade kandidaterna från Feministiskt initiativ och från Vänsterpartiet.

Mest negativt på enkätfrågorna svarade de få kandidater från Sverigedemokraterna som skickade in svar.

Den totala medelpoängen för riksdagskandidaternas enkätsvar blev 11,9 poäng.

Granskningen av ledamöterna tydliggör att de fyra regeringspartiernas gemensamma politik i hbt-frågor, förutom i frågan om könsneutralt äktenskap, har anpassats efter Kristdemokraternas åsikter. Sakfrågor där det egentligen finns en riksdagsmajoritet har blockerats av Kristdemokraterna och skjutits på framtiden. Exempel på sådana frågor är att tillåta insemination för ensamstående kvinnor och att införa s.k. moderskapspresumtion, så att den kvinna som är gift eller registrerad partner med en kvinna som föder barn automatiskt blir barnets andra juridiska förälder.

Enkätundersökningen pekar på att inställningen till hbt-frågor bland riksdagskandidaterna är relativt positiv, men varierar mycket mellan partierna. Inte bara mellan partierna utan också inom partierna varierar inställningen till de olika frågor som ställdes. Mest splittrade i inställningen till de frågorna var kandidaterna från Moderaterna.

En majoritet av de kandidater som svarade på enkäten svarade ja på frågan om moderskapspresumtion bör införas. En majoritet svarade också ja på frågan om en moderniserad lag om fastställande av könstillhörighet bör införas, som gör det möjligt för alla transpersoner att få ny könstillhörighet fastställd utan att krav ställs på att vara ogift, myndig, svensk medborgare och att ha blivit steriliserad.

Syfte och tillvägagångssätt

Syfte

Syftet med denna rapport har varit dels att kartlägga valbara riksdagskandidaters inställning i fem utvalda hbt-frågor och dels att kartlägga hur de som varit riksdagsledamöter under den gångna mandatperioden 2006-2010 har agerat i hbt-frågor. En målsättning har varit att försöka förse väljarna med en rättvisande bild av hur engagemanget för hbt-frågor ser ut inom de olika partierna och försöka definiera vilka de kandidater är respektive vilka de riksdagsledamöter har varit som har ett särskilt stort engagemang i hbt-frågor.

Tillvägagångssätt

Sammanlagt 452 personer som kandiderar i riksdagsvalet den 19 september har fått en länk till en enkät skickad till sig över e-post. Enkäten har varit webbaserad. Urvalet av vilka som fått enkäten gjordes med utgångspunkt från resultatet i det förra riksdagsvalet 2006 och utifrån kriteriet att alla kandidater från riksdagspartierna som står överst på en riksdagslista i någon av de 29 valkretsarna skulle få den. Således skickades enkäten exempelvis till de sex överst placerade socialdemokraterna på Socialdemokraternas lista i Stockholms kommun, utifrån att S där fick sex mandat i förra valet, och de elva överst placerade moderaterna på Moderaternas lista i Stockholms kommun, utifrån att M där fick elva mandat i förra valet. I de valkretsar där ett riksdagsparti idag inte har något mandat skickades enkäten endast till den överst placerade kandidaten på partiets lista.

Enkäten har, utifrån denna urvalsmodell, skickats till 130 S-kandidater, 97 M-kandidater, 32 C-kandidater, 35 FP-kandidater, 32 KD-kandidater, 32 V-kandidater och 34 MP-kandidater. Att tre fler FP-kandidater än C-kandidater fått enkäten, trots att Centerpartiet har ett mer mandat i riksdagen än Folkpartiet, beror på att FP saknar riksdagsledamot i flera valkretsar där C inte saknar riksdagsledamot samtidigt som FP har fler mandat än C i storstads-

valkretsarna. Samma sak gäller för Miljöpartiet, riksdagens minsta parti, att partiets mandat är ojämnt utspridda över landet med, i MP:s fall, nästan hälften av mandaten (nio av 19) i någon av storstadsvalkretsarna Stockholms stad, Stockholms län, Göteborgs kommun och Malmö kommun. Detta leder till att några fler MP-kandidater fått enkäten än C-, KD- och V-kandidater, trots att Miljöpartiet är mindre i riksdagen än vad Centerpartiet, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet är.

Även 20 kandidater från vardera Sverigedemokraterna, Piratpartiet och Feministiskt initiativ har fått enkäten. SD och FI har samma riksdagslista i alla valkretsar. De 20 översta på dessa två listor fick enkäten. PP har sex regionbaserade listor (Stockholm, Norr, Öst, Syd, Väst och Mitt). Till PP-kandidater skickades enkäten till de 20 som sammanlagt (flera namn återkommer på alla listorna) när alla listorna togs i beräkning kunde anses vara högst placerade.

Enkäten skickades första gången ut den 11 juni och därefter har tre påminnelser skickats ut. Svarefrekvensen per den 23 juli var 50 procent, vilket utgör 226 svar.

De nuvarande riksdagsledamöternas agerande i hbt-frågor har också undersökts, utifrån fyra omröstningar i hbt-frågor och utifrån en granskning av de undertecknat någon motion i någon hbt-fråga, ställt någon interpellation i någon hbt-fråga samt ställt någon skriftlig fråga i någon hbt-fråga.

Utformning

Fem frågor ställdes i enkäten till kandidaterna. På alla frågor har det varit möjligt att välja mellan att svara JA, Troligtvis, Troligtvis inte eller NEJ. Varje fråga följdes av en följdfråga om hur troligt man bedömer att det är, om man svarade JA på huvudfrågan, att man som riksdagsledamot aktivt skulle driva denna fråga. Svartalternativen på följdfrågan var ”Ja, jag skulle driva denna fråga aktivt”, ”Det är möjligt att jag skulle driva denna fråga aktivt” och ”Nej, jag

skulle inte driva denna fråga aktivt”.

Poängtilldelning: huvudfråga **JA 3 poäng**, **Troligtvis 1 poäng**, **Troligtvis inte 0 poäng**, **NEJ -1 poäng**; följdfråga **JA 2 poäng**, **Det är möjligt 1 poäng**, **NEJ 0 poäng**. Högst möjliga poäng per kandidat: **25 poäng**. Lägst möjliga poäng per kandidat: **-5 poäng**.

Fyra omröstningar i hbt-frågor i riksdagen under den senaste mandatperioden har valts ut och riksdagsledamöternas röstningar har poängsatts. Poängtilldelning: **JA 3 poäng**, **Avstår 1 poäng**, **NEJ -1 poäng**, **Frånvarande 0 poäng**.

3 poäng har tilldelats alla riksdagsledamöter som undertecknat riksdagsmotion under mandatperioden i hbt-vänlig riktning, medan **-3 poäng** har tilldelats de riksdagsledamöter som undertecknat riksdagsmotion i hbt-negativ riktning.

5 poäng har tilldelats alla riksdagsledamöter som ställt en interpellation under mandatperioden i hbt-vänlig riktning, medan **-5 poäng** har tilldelats de riksdagsledamöter som ställt en interpellation i hbt-negativ riktning.

5 poäng har tilldelats alla riksdagsledamöter som ställt en skriftlig fråga under mandatperioden i hbt-vänlig riktning, medan **-5 poäng** har tilldelats de riksdagsledamöter som ställt en skriftlig fråga i hbt-negativ riktning.

Högst möjliga poäng per ledamot: **25 poäng**.

Lägst möjliga poäng per ledamot: **-17 poäng**.

En medelpoäng per parti har räknats ut för alla partier utifrån kandidaternas svar på enkäten. En medelpoäng per parti har också räknats ut för alla riksdagspartierna utifrån poängen på ledamöternas aktiviteter i hbt-frågor under mandatperioden.

Sakfrågorna

De fem frågorna i enkäten

Nedan följer de fem frågor vi ställde i enkäten och en redovisning för varje fråga av hur många av de 226 riksdagskandidater (av de totalt 452 kandidater som fick enkäten) som svarade som valde att svara ja, troligtvis, troligtvis inte respektive nej. De tillfrågade kandidaterna företräder de sju riksdagspartierna (130 från Socialdemokraterna, 97 från Moderaterna, 32 från Centerpartiet, 35 från Folkpartiet liberalerna, 32 från Kristdemokraterna, 32 från Vänsterpartiet och 34 från Miljöpartiet de gröna) samt Sverigedemokraterna, Piratpartiet och Feministiskt initiativ (20 från vardera parti).

1. Moderskapspresumtion

Är du för att moderskapspresumtion införs i fall där en kvinna som är gift eller registrerad partner med en kvinna föder barn, så att medmaman från början också blir juridisk förälder?

Svar:

- JA - 76,0 procent (171 st)
- Troligtvis - 11,6 procent (26 st)
- Troligtvis inte - 4,0 procent (9 st)
- NEJ - 8,4 procent (19 st)

(En kandidat fyllde inte i något svar på frågan.)

Bakgrund till frågan:

Sedan 2005 kan även kvinnor som lever i samkönade relationer få sjukvårdens hjälp med att skaffa barn genom assisterad befruktning. Den födande kvinnans partner av samma kön blir i dessa fall, förutsatt att hon samtyckt till behandlingen, barnets andra juridiska förälder. Föräldraskapet fastställs i dessa fall genom bekräftelse eller dom. Det är dock fortfarande vanligt, bl.a. på grund av långa väntetider för behandling vid svenskt sjukhus, att kvinnor som lever i samkönade relationer åker utomlands för att få behandling eller själva genomföra inseminationen i hemmet. Barn till en kvinna med en partner av samma kön som tillkommit på dessa sätt, och inte genom assisterad befruktning inom den svenska sjukvården, får inte två juridiska föräldrar redan från födseln. Moderns maka eller partner måste ansöka om att adoptera barnet i sådana fall. 2007 föreslog utredningen Föräldraskap

vid assisterad befruktning (SOU 2007:3) att föräldraskapet vid assisterad befruktning regleras på samma sätt för samkönade par som för olikkönade par. En presumtion föreslogs gälla så att den kvinna som modern är gift eller registrerad partner med automatiskt anses vara barnets förälder. Om modern är sambo med en kvinna ska föräldraskapet fastställas genom bekräftelse eller dom, på samma sätt som om hon vore sambo med en man. Bestämmelserna föreslogs även omfatta assisterad befruktning som skett utomlands och insemination i egen regi. Förslag till ändring i föräldraskapen utifrån utredningens förslag har dock uteblivit från regeringen.

RFSL anser att det är till barnets bästa att det får två juridiska föräldrar från födseln också då det föds av en kvinna som lever ihop med en kvinna, på samma sätt som då barnet föds av en kvinna som lever ihop med en man.

2. Surrogatmödraskap

Är du för en lagändring som gör det möjligt att skaffa barn i Sverige genom surrogatmödraskap?

Svar:

- JA - 26,8 procent (59 st)
- Troligtvis - 24,1 procent (53 st)
- Troligtvis inte - 29,1 procent (64 st)
- NEJ - 20,0 procent (44 st)

(Sex kandidater fyllde inte i något svar på frågan.)

Bakgrund till frågan:

Surrogatmödraskap innebär att en person bär och föder ett barn åt någon annan. Ett sådant värdmödraskap är, med olika regler, tillåtet i ett antal länder. Par, såväl samkönade som olikkönade, och ensamstående måste idag söka sig utomlands för att kunna bli föräldrar på detta sätt. Vid hemkomsten uppstår juridiska problem som att barnet inte per automatik anses vara svensk medborgare. Svenska myndigheter vill också betrakta surrogatmaman, som av sagt sig föräldraskapet, som den ena juridiska föräldern. En juridisk reglering i Sverige som tillåter icke-kommersiellt surrogatmödraskap, där surrogatmaman får ersättning för omkostnader och inkomstbortfall, skulle skapa ett tryggare alter-

nativ för par och ensamstående som annars skulle söka sig utomlands för att bli föräldrar på detta sätt.

RFSL anser att det inte finns några fullgoda skäl till att förhindra par och ensamstående som vill bli föräldrar genom surrogatmödraskap från att förverkliga detta.

3. Lagen om fastställande av könstillhörighet

Är du för att en moderniserad lag om fastställande av könstillhörighet antas som gör det möjligt för alla transpersoner att få ny könstillhörighet fastställd utan att krav ställs på att vara ogift, myndig, svensk medborgare och att ha blivit steriliserad?

Svar:

- JA - 57,8 procent (129 st)
- Troligtvis - 29,6 procent (66 st)
- Troligtvis inte - 5,8 procent (13 st)
- NEJ - 6,7 procent (15 st)

(Tre kandidater fyllde inte i något svar på frågan.)

Bakgrund till frågan:

Den statliga utredningen om lagen om fastställande av könstillhörighet (SOU 2007:16) presenterades i mars 2007. Några förslag på lagändringar utifrån utredningens förslag har dock ännu inte, tre år senare, presenterats av regeringen. Den nuvarande lagen är från 1972 och är i flera avseenden förlegad. Den utesluter alla andra transpersoner än transsexuella och den transsexuella person som ansöker om att få ny könstillhörighet fastställd måste för att få tillstånd vara ogift, myndig, svensk medborgare och steril. Det är av stor vikt att det inte ställs onödiga hinder i vägen för transpersoner för att få tillgång till livsviktig könskorrigering. Den psykiska ohälsan bland transpersoner som inte får tillgång till behandling är omfattande, med hög självmordsfrekvens. Det krävs idag, för att få rätt till den kirurgiska delen av behandlingen, att en ny könstillhörighet först fastställs. För att få denna nya könstillhörighet har Socialstyrelsens rättsliga råd som praxis att kräva ett läkarutlåtande av en psykiater som utrett patienten under en längre tid, i allmänhet omkring två år. De krav den nuvarande lagen ställer på att patienten måste vara ogift, myn-

dig, svensk medborgare och steril är alla diskriminerande och innebär orimligt psykiskt lidande för enskilda individer. Socialstyrelsen föreslog den 30 juni 2010 i en kartläggning av vården för transsexuella att kraven på att vara ogift och steriliserad i den nuvarande lagen bör tas bort. Man konstaterade också att kravet på att vara steriliserad inte stämmer överens med EU-kommissionens rekommendationer från 2009, som säger att sterilisering inte får krävas för att en person juridiskt ska få byta kön.

RFSL anser att ändringar av den nuvarande lagen om fastställande av kön måste genomföras som förenklar processen att ändra könstillhörighet och inte ställer onödiga och försvårande krav på den enskilde.

4. Informationsplikten i smittskyddslagen gällande hiv-infektion

Är du för att informationsplikten i smittskyddslagen gällande hiv-infektion tas bort?

Svar:

- JA - 29,1 procent (65 st)
- Troligtvis - 21,1 procent (47 st)
- Troligtvis inte - 25,6 procent (57 st)
- NEJ - 24,2 procent (54 st)

(Tre kandidater fyllde inte i något svar på frågan.)

Bakgrund till frågan:

Sverige har idag en repressiv smittskyddslag. Lagen fastställer bland annat en informationsplikt för hiv-positiva före sexuella kontakter oavsett om man vidtagit steg för att ha säkrare sex eller inte. I RFSL:s principprogram framgår följande ställningstagande: ”RFSL anser att varje enskild människa har det fulla ansvaret för att förebygga att hiv eller andra sjukdomar överförs i sexuella kontakter. Detta ansvar är lika stort oavsett vad man vet, eller tror sig veta, om sitt eget eller sina sexualpartners hälsotillstånd. Denna grundsyn måste också avspeglas i lagstiftningen inom smittskyddsområdet, så att den bidrar till en effektiv hiv/STI-prevention. Av detta skäl avvisar RFSL en lagstadgad informationsplikt liksom långtgående tvångsåtgärder mot bärare av sjukdomar som inte smittar vid sociala kontakter.

Sakfrågorna

FN:s organ för hiv/aids-frågor UNAIDS har riktat skarp kritik mot Sverige, och andra länder, som tillämpar straffrättsliga åtgärder mot dem som överför eller utsätter andra för risken att få hiv. Det finns ingen forskning som stöder att en bred tillämpning av strafflagstiftning förhindrar hiv-överföring, snarare riskerar detta att undergräva de mänskliga rättigheterna. UNAIDS har uppmanat länder att begränsa kriminalisering till fall av avsiktlig överföring. Det vill säga till när en person känner till sin hiv-positiva status och utför handlingar i avsikt att faktiskt överföra hiv och faktiskt gör detta. Internationellt existerar det en bred samsyn om att det aldrig bör förekomma tvång i arbetet när det gäller hiv. Det är främst framgångsrik hiv-prevention samt väl utbyggda möjligheter till testning som är framgångsrika vägar för att minska antalet hiv-överföringar. Testning, vård och behandling måste ske på frivillig väg istället för genom tvång och repressalier. Dagens lagstiftning kan få en motsatt effekt där endel väljer att inte testa sig då de vet vilka långtgående konsekvenser ett positivt provsvar kan få.

RFSL anser:

- att smittskyddsåtgärder måste stå i proportion till sjukdomens smittsamhet och att hiv bör betraktas som en allmänfarlig smittosam sjukdom med låg smittsamhet och därför inte omfattas av möjligheten till tvångsåtgärder,

- att informationsplikten i smittskyddslagen gällande hiv-infektion ska tas bort i 2 kap. 2 § samt i förhållningsregler enligt 4 kap. 2 § punkten 5.

5. Polisens kompetens kring hatbrott

Är du för att Rikspolisstyrelsen i sitt regleringsbrev får i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers kompetens kring hatbrott? Detta i syfte att polisen ska bli bättre på att förebygga, upptäcka och utreda hatbrott.

Svar:

- JA - 80,9 procent (182 st)
- Troligtvis - 12,0 procent (27 st)
- Troligtvis inte - 3,6 procent (8 st)
- NEJ - 3,6 procent (8 st)

(En kandidat fyllde inte i något svar på frågan.)

Bakgrund till frågan:

Lagstiftningen anger i en skärpningsregel i brottsbalken 29:2:7 att brott med motiv att kränka någon på grund av ras, hudfärg, nationalitet, etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning kan straffas hårdare än brott utan kränkingsmotiv. Under 2008 anmäldes, enligt Brottsförebyggande rådets statistik, totalt 1 046 homofoba hatbrott i Sverige. 14 anmälningar av hatbrott med transfobiska motiv gjordes samma år. Det vanligaste brottet som anmäls är olaga hot och ofredande, följt av våldsbrott och ärekränkning. Antalet anmälningar av hatbrott mot hbt-personer har ökat under den senaste tioårsperioden. När det gäller polisens beredskap att arbeta aktivt för att bekämpa hatbrotten finns positiva erfarenheter från bl.a. Stockholm och Skåne. I Stockholm finns det en särskild enhet inom polisen, hatbrottsjouren, verksam med uppdrag att samordna arbetet mot hatbrott och utveckla arbetsmetoderna i hela Stockholms län. Kompetenta utredare av hatbrott gör att fler fall kan leda till åtal. Ett professionellt bemötande från polisens sida av offer för hatbrott underlättar också för brottsoffret vid bearbetningen av vad han/hon utsatts för. Brist på utbildning om hatbrott kan göra att polisen missar att uppmärksamma att det rör sig om ett hatbrott och att brottsoffret får ett bristfälligt bemötande. Sedan 2001 ingår utbildning om hatbrott som en del av den ordinarie polisutbildningen. En betydande del av poliskåren är dock anställd före 2001.

RFSL anser att samtliga polisers kompetens kring att förebygga, upptäcka och utreda hatbrott bör stärkas.

De fyra omröstningarna i riksdagen

Nedan följer en beskrivning av vad de fyra omröstningarna mellan 2008-2010 som vi poängsatt handlade om.

1. Utvärdering av smittskyddslagens regler om informationsplikt

I Socialutskottets betänkande 2008/09:SoU1 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och socialomsorg

m.m. behandlas motion 2008/09:So 460 yrkande 1 av **Elina Linna** m.fl. (V). Yrkandet avslås. Yrkandet i motionen lyder: ”Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att smittskyddslagens regler om informationsplikt ska utvärderas.” I Socialutskottet reserverade sig Elina Linna (V) till förmån för detta motionsyrkande. Reservationen lyder: ”Smittskyddslagen har till syfte att skydda befolkningen från smittsamma sjukdomar. Jag anser att det är självklart att det finns en bra och användbar smittskyddslag för att hindra smittspridning och epidemier, men jag är av uppfattningen att dagens lagstiftning inte uppfyller dessa krav.

Sverige har en av världens hårdaste smittskyddslagar. Trots detta fortsätter spridningen av såväl hiv som andra smittsamma och sexuellt överförbara sjukdomar. Jag anser att det är mycket oroväckande att antalet hiv-fall ökar så dramatiskt.

Det finns i vårt land ett antal unga personer som lever med hiv. Att vara ung och leva med hiv är att befinna sig i en mycket utsatt situation. Att förmå dessa personer att under hot om fängelsestraff upplysa om sin situation anser jag vara helt absurt. Jag anser att det måste till helt andra metoder för att förhindra smittspridning. Nya metoder och särskilda insatser för denna grupp måste till för att gruppens levnadsstandard ska öka. Barnkonventionen måste beaktas även för denna grupp.”

Den 17 december 2008 fattade riksdagen beslut om betänkandet. Vänsterpartiet hade under debatten i kammaren yrkat bifall på reservationen om utvärdering av smittskyddslagens regler om informationsplikt och en votering i frågan genomfördes.

Omröstningen utföll:

281 JA (för utskottet), 20 NEJ (för reservationen), 48 Frånvarande.

Alla 18 närvarande vänsterpartister röstade NEJ, dvs för reservationen. Det gjorde även **Börje Vestlund** (S) och **Ulf Holm** (MP).

2. Införande av könsneutrala äktenskap

I Civilutskottets betänkande 2008/09:CU19 Könsneutrala äktenskap och vigselfrågor läggs fram

lagförslag som innebär att två personer av samma kön ska kunna ingå äktenskap. Ur utskottets sammanfattning av betänkandet: ”Äktenskapsbalken och andra författningar som angår makar görs könsneutrala. Bestämmelserna kommer därmed att tillämpas på samma sätt i fråga om par av olika kön och par av samma kön. Lagen om registrerat partnerskap föreslås upphävd. Redan registrerade partner ska kunna fortsätta att vara det om de vill. De som i stället önskar vara gifta ska ha möjlighet att omvandla sitt registrerade partnerskap till äktenskap. Paret ska kunna välja att göra det genom en enkel anmälan eller genom en vigsel. (...) Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2009.” I Civilutskottet reserverade sig **Yvonne Andersson** (KD) angående att göra äktenskapet könsneutralt.

Den 1 april 2009 fattade riksdagen beslut om betänkandet. Kristdemokraterna hade under debatten i kammaren yrkat bifall på sin reservation och en votering i frågan genomfördes.

Omröstningen utföll:

261 JA (för utskottet), 23 NEJ (för reservationen), 15 Avstod, 50 Frånvarande.

Alla 22 närvarande kristdemokrater röstade NEJ, dvs för reservationen. Det gjorde även **Staffan Danielsson** (C). Följande 15, alla moderater, avstod: **Lars Elinder-son, Jan Ericson, Walburga Habsburg Douglas, Lennart Hedquist, Bengt-Anders Johansson, Jeppe Johnsson, Rolf K Nilsson, Göran Pettersson, Marietta de Pourbaix-Lundin, Fredrik Schulte, Lars-Arne Staxäng, Elisabeth Svantesson, Peder Wachtmeister, Hans Wallmark och Marianne Watz.**

3. Översyn av tillämpningen av asylrätten på grund av kön och sexuell läggning

I Socialförsäkringsutskottets betänkande 2008/09:SfU8 Migration och asylpolitik behandlas flera motionsyrkanden om asylrätt för personer som förföljts i hemlandet på grund av kön eller sexuell läggning, bl.a. två motionsyrkanden (ett av **Veronica Palm** m.fl. (S) i motion 2008/09:Sf375 och ett av **Lars Ohly** m.fl. (V) i motion 2008/09:Sf331) som föreslår en ”snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus

Sakfrågorna

baserad på förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning”. Dessa yrkanden avslås av utskottet. I Socialförsäkringsutskottet reserverade sig **Veronica Palm (S)**, **Ronny Olander (S)**, **Siw Wittgren-Ahl (S)**, **Kurt Kvarnström (S)**, **Göte Wahlström (S)**, **Magdalena Streijffert (S)**, **Kalle Larsson (V)** och **Gunvor G Ericson (MP)** i en gemensam reservation till förmån för motionsyrkandena. Reservationen lyder: ”Flyktningbegreppet i utlänningslagen har utvidgats till att omfatta även förföljelse på grund av kön. Utvidgningen har dock inte hittills fått avsedd effekt, och kvinnors särskilda asylskäl inte det utrymme och den tyngd som avsetts. Trots ändringen av utlänningslagen har Migrationsverket och migrationsdomstolarna också fortsatt att utvisa homosexuella personer till länder som t.ex. Iran, en tillämpning som avviker från riksdagens intentioner. Riksdagen bör ge regeringen till känna att en snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktningstatus baserad på förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning bör genomföras.”

Den 22 april 2009 fattade riksdagen beslut om betänkandet. Då det under debatten yrkats bifall på reservationen om förföljelse på grund av kön och sexuell läggning genomfördes en votering i frågan.

Omröstningen utföll:

147 JA (för utskottet), 140 NEJ (för reservationen), 62 Frånvarande.

Omröstningen följde helt partilinjerna, dvs. ledamöterna från M, C, FP och KD röstade för utskottet och ledamöterna från S, V och MP röstade för reservationen.

4. Insemination för ensamstående kvinnor

I Socialutskottets betänkande 2009/10:SoU11 behandlas flera motionsyrkanden, från företrädare från alla partier utom KD, om rätt till insemination inom sjukvården för ensamstående kvinnor. Yrkandena avslås av utskottet med motiveringen att ”regeringen för närvarande aktivt analyserar frågan utifrån ett barnperspektiv”. I Socialutskottet reserverade sig **Christer Engelhardt (S)**, **Marina Pettersson (S)**, **Lennart Axelsson (S)**, **Per Svedberg (S)**, **Ann Arleklo (S)**, **Gunilla Carlsson (S)**,

Elina Linna (V) och **Thomas Nihlén (MP)** i en gemensam reservation till förmån för motionsyrkandena i frågan. Reservationen lyder: ”I dag är det endast kvinnor som lever i en parrelation, heterosexuell eller homosexuell, som har möjlighet att få tillgång till assisterad befruktning i Sverige. Dock är det vanligt att ensamstående kvinnor söker behandling på klinik i t.ex. Danmark, vilket gör att det redan i dag finns många barn i Sverige som tillkommit genom assisterad befruktning. Som ensamstående kvinna finns det i dag möjlighet att adoptera men inte att få hjälp med insemination i Sverige. Det finns redan i dag en mångfald av olika sorters familjer, många barn växer upp med fler funktionella föräldrar än de biologiska.

Vi anser därför att även ensamstående kvinnor bör få tillgång till assisterad befruktning, inte bara de som lever i en relation. Vi anser inte att det finns någon anledning att tro att de barn som tillkommit genom assisterad befruktning av en ensamstående kvinna skulle få dåliga uppväxtvillkor, mindre kärlek eller sämre uppfostran. Vi anser därför att regeringen snarast bör utreda förutsättningarna för att ge ensamstående kvinnor rätt till assisterad befruktning och återkomma till riksdagen med ett lagförslag.”

Den 7 april 2010 fattade riksdagen beslut om betänkandet. Då det under debatten yrkats bifall på reservationen om ensamstående kvinnors rätt till insemination genomfördes en votering i frågan.

Omröstningen utföll:

153 JA (för utskottet), 146 NEJ (för reservationen), 50 frånvarande.

*Omröstningen följde helt partilinjerna, dvs. ledamöterna från M, C, FP och KD röstade för utskottet och ledamöterna från S, V och MP röstade för reservationen. Dock röstade den tidigare moderaten, nu partilöse, ledamoten **Göran Thingwall** också han för reservationen.*

Kandidaterna

Svarsfrekvensen på den utskickade enkäten till riksdagskandidaterna var **50** procent. Det innebär att **226** riksdagskandidater svarade på enkäten.

Den sammanlagda medelpoängen för alla som svarat är **11,9** poäng. Det är nästan hälften av maxpoängen 25 poäng och tyder på att en majoritet av dem som svarat tycks ha en övervägande positiv inställning i hbt-frågor. Att det sammantaget var vanligare att de som svarade svarade ja eller troligtvis på frågorna, i motsats till nej eller troligtvis inte, tyder på samma sak. På de fem frågorna inkom sammanlagt **606** ja-svar, **219** troligtvis-svar, **151** troligtvis inte-svar och **140** nej-svar. Det är dock sannolikt så att de som är positivt inställda i de sakfrågor vi ställt frågor om har varit mer benägna att svara än de som är mer negativt inställda. Att svarsfrekvensen är lägst, under 40 procent, för kandidaterna från Socialdemokraterna och Moderaterna är en indikation om att det kan vara så att något fler inom dessa båda partier inte har tagit ställning till de frågor vi ställt.

Åtta kandidater svarade ja på alla fem frågorna och även ja på alla de fem följdfrågorna om huruvida de skulle driva de respektive sakfrågorna aktivt. De tilldelades därmed maxpoängen 25 poäng.

Dessa åtta kandidater är:

Andreas Carlgren (C), Stockholms kommun

Helena Leander (MP), Uppsala län

Helena Molin (FI), Hela landet

Lars Ohly (V), Stockholms kommun och Stockholms län

Jörgen Persson (V), Skåne läns södra

Gudrun Schyman (FI), Hela landet

Stina Sundberg (FI), Hela landet

Jens Sundström (FP), Norrbottens län

Flera av de riksdagskandidater som svarat på enkäten har utnyttjat möjligheten att lägga till egna kommentarer. Dessa redovisas här i stort sett oavkortade.

Maria Abrahamsson (M), Stockholms kommun
Apropå frågan om surrogatmödrar även i Sverige. Jag menar att även kvinnor som mot betalning, gärna bra, vill hjälpa barnlösa par med den processen, också ska få göra det. Därmed inte sagt att det är skattebetalarna som ska stå för notan. Jag gissar

att jag lär få anledning att återkomma i frågan, och det gör jag så gärna.

Carina Adolfsson Elgestam (S), Kronobergs län
Jag vill att alla människor ska leva på lika villkor oavsett kön och sexuell läggning osv, däremot är jag inte så insatt i alla frågor som berör er enkät men är beredd att driva frågor som leder till ett jämlikt och jämställt samhälle i alla frågor.

Yvonne Andersson (KD), Östergötlands län
I frågorna kring barn och föräldraskap vill jag uppmärksamma att mitt perspektiv är barnets bästa och ett barn har rätt till sina föräldrar - en mamma och en pappa. Vuxna har däremot inte rätt till barn.

Stefan Attefall (KD), Jönköpings län
Ett par av dessa frågor är komplicerade juridiskt och kräver noggranna överväganden, likaså var gränserna ska gå mer exakt. Frågan om att byta könsidentitet är en sådan. Frågan om informationskyldighet vid smittsamma sjukdomar följer jag de bedömningar som Socialstyrelsen gör.

Anti Avsan (M), Stockholms län
Beträffande frågan om moderskapspresumtion: Ett sådant ställningstagande framstår som rimligt utifrån en likabehandlingsprincip, men frågan är komplicerad och tangerar även andra viktiga intressen som exempelvis "barnets rätt till sina föräldrar". Det torde dock åtminstone vara rimligt med lika regler vid insemination för par av olika kön och par av samma kön (i dag samtycke respektive adoption). Troligen är något så långtgående som införande av en moderskapspresumtion inte en bra lösning.

Beträffande frågan om surrogatmödraskap: I frihetens namn skulle man kunna argumentera för att det ska vara tillåtet att sätta ett barn till världen åt en medmänniska. Risken är dock uppenbar att en sådan lagändring skulle ge upphov till en "svart marknad" med surrogatmödraskap mot ersättning, där redan utsatta kvinnor utnyttjas. Det är viktigt att vi i stället fortsätter arbetet, nationellt och globalt, med att stärka kvinnors rätt till sin

Kandidaterna

egen kropp. Beträffande frågan om lag om fastställelse av kön: Frågan måste utredas i vidare mening eftersom den aktuella utredningen inte utgör ett tillräckligt underlag för att föreslå en ny lagstiftning. Det framstår som orimligt att kräva att en människa som ändrar könstillhörighet ska behöva skilja sig och sen gifta om sig med samma person. I övrigt är dessa frågor svåra och de kräver grundliga överväganden och medicinska ställningstaganden där hänsyn till människors egna önskemål måste vägas in. Krav på att vara på myndig och – ur ett statsrättsligt perspektiv – på svenskt medborgarskap framstår under alla förhållanden som rimliga krav. Om kravet på medborgarskap frångås riskerar människor att i förekommande fall försättas i svåra situationer i sina respektive hemländer.

Beträffande frågan om informationsplikten i smittskyddslagen: Informationsplikten bör behållas såvitt gäller hiv. Hiv är fortfarande en sjukdom med mycket allvarliga konsekvenser för den som blir smittad.

Beträffande frågan om att öka polisens kompetens kring hatbrott: Detta har tidigare funnits med i regleringsbrevet, men efter 2007 valde Justitiedepartementet att ta bort det eftersom det fanns för många prioriterade områden. Resultatet uteblev eftersom allt inte kan prioriteras samtidigt. Nu görs i stället olika tydliga prioriteringar i regleringsbrev från år till år. Detta är dock en viktig fråga som ständigt bör vara prioriterad.

Hans Backman (FP), Gävleborgs län

Jag tycker inte att den svenska lagstiftningen om surrogatmödraskap ska ändras. Men det är viktigt att utreda situationen för de barn som fötts genom surrogatmödraskap utomlands och för mammorna till dessa barn. Det finns ju allt fler barn i Sverige som fötts utomlands genom surrogatmödraskap. Jag tycker att hur lagen om fastställande av könstillhörighet ska se ut ska kunna diskuteras. Jag själv tycker att kravet på civilstånd och medborgarskap borde slopas omedelbart. Sedan vill jag säga att Folkpartiet är helt emot det utredningsförslag som föreslår krav på kastrering före fastställande av ny könstillhörighet.

Bengt Berg (V), Värmlands län

Det är för mig som demokrat, humanist och vänsterpartist att kämpa för alla människors lika värde och rättigheter, att var och en ska ges möjlighet att förverkliga sitt liv på ett bra sätt i ett jämlikt samhälle.

Marianne Berg (V), Malmö kommun

Jag vill också arbeta för att äktenskapslagstiftningen ska bli helt fri från diskriminering, dvs. att ingen som har vigselrätt som det går nu, ska kunna neka att gifta samkönade par.

Agneta Berliner (FP), Västmanlands län

Det behövs ett fortsatt aktivt arbete kring inom ett antal områden, till exempel:

- förbättra unga hbt-personers hälsa och välbefinnande,
- särskilda insatser vad gäller transpersoners situation, eftersom de flesta tidigare åtgärder har inriktat sig enbart på frågor kring sexuell läggning,
- utbildning hos landsting och kommuner av personal inom hälso- och sjukvård, ungdomsmottagningar, barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänst, familjerådgivning och skolan i ett icke-heteronormativt bemötande för att motverka ett kränkande bemötande och ett sämre omhändertagande,
- behov av en översyn av vårdresurserna för transsexuella,
- Sveriges aktiva agerande för att motverka diskriminering av hbt-personer inom EU,
- kunskapen om hbt-personers situation i asylsökandes hemländer måste förbättras och beaktas i det svenska migrationsarbetet.

Ewa Björling (M), Stockholms län

På samtliga frågor där jag inte svarat nej har jag sedan valt alternativet ”Det är möjligt att jag skulle driva denna fråga aktivt”, eftersom det beror helt och hållet på vilken roll jag får efter valet. På frågan om lag om fastställelse av kön har jag svarat ”troligtvis”, eftersom jag menar att det är rimligt att personen i fråga är myndig. På frågan om att öka polisens kompetens kring hatbrott har jag svarat nej, trots att jag generellt sett anser att det är

bra med kunskap. Att binda fast sig vid att samtliga poliser skall utbildas, och att detta nödvändighet säkras upp bäst via regleringsbrevet, är jag däremot inte säker på.

Josefin Brink (V), Stockholms kommun och Stockholms län

Jag och mitt parti, Vänsterpartiet, vill också förändra familjelagstiftningen så att barn kan ha fler än två vårdnadshavare. Det är en angelägen och prioriterad fråga för oss. Vi vill också utreda möjligheten att införa ett tredje juridiskt kön.

Ella Brodin (PP)

Som Piratpartist är det vissa frågor som tyvärr måste prioriteras undan och inte kan drivas lika aktivt. Dock är det en självklarhet för oss att alla ska samma rättigheter och skydd i ett samhälle.

Hanna Dönsberg (PP)

En viktig fråga för RFSL bör vara skyddandet av den personliga integriteten, särskilt det som kommit att kallas FRA-lagen. Försvarets Radioanstalt bevakar all kabeltrafik och samlar uppgifter i en enorm databas. Denna information säljs sedan till andra länders underrättelsetjänster. Informationen är presumtivt i formen av en social kartläggning för att t.ex. upptäcka planer på terroristbrott. Alltså kan vi få ett scenario där t.ex. en homosexuell man från Irak har flytt till Sverige, kommunicerar över nätet med släktingar i hemlandet och uppgifter om hans sexualitet kan säljas till Irak - vilket kan leda till dödsstraff när han senare besöker sina släktingar.

Gunvor G Ericson (MP), Södermanlands län

Ja att jag vill driva på politiken att utformas så att den passar stjärnfamiljer inte bara kärnfamiljer. Igår hade jag debatt med Göran Hägglund i riksdagen om jämställdhetsbonus att den kan i praktiken inte lesbiska få eftersom det tar så lång tid innan de kan få gemensam vårdnad.

Jan Ericson (M), Västra Götalands läns södra
Alltid svårt att svara ja eller nej på denna typ av frågor. I vissa av frågorna kan jag delvis dela

RFSL:s åsikt, men det räcker ju inte för att svara klart ja eller nej på hela frågan. Det viktiga är att ha en debatt om frågorna och utreda eventuella lagändringar ordentligt för att beakta alla aspekter innan man tar beslut om nya lagar. RFSL har en given plats i denna debatt och kan tillföra mycket kunskap.

Jan Ertsborn (FP), Hallands län

Jag känner stor tillfredsställelse över att vi infört en könsneutral äktenskapslagstiftning. Det är också viktigt att hbt-frågorna arbetas med i ett internationellt perspektiv.

Rick Falkvinge (PP)

Ett medel för att åstadkomma resultat bör vara att avskaffa juridiskt kön som koncept. Enda anledningen att registrera det idag är att göra illegitim åtskillnad på människor, och med avskaffad värnplikt och könsneutralt äktenskap har staten inte längre något legitimt behov av att registrera och definiera kön.

Pernilla Gunther (KD), Västra Götalands läns norra

Det är komplexa frågor som jag hitintills inte konfronterats med, då det är riksdagsfrågor i första hand. Därför svårt att veta hur man ska ställa sig i alla spørsmål.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Skåne läns västra

Mitt svar troligtvis inte på första frågan svarar jag eftersom det är rimligt utifrån likabehandlingsprincipen men frågan är komplicerad. Barnets rätt till sina föräldrar behöver beaktas.

Mitt svar troligtvis inte på den andra frågan bygger på att jag tycker att om två personer är överens om att den ena vill hjälpa den andra att sätta barn till världen så finns förståelse för det, men det finns alltid en baksida på framsidan och det finns värden att beakta.

Mitt svar troligtvis inte på den tredje frågan är på grund av att det verkar rimligt med att vara myndig och svenskt medborgarskap har ett statsrättsligt perspektiv. Däremot så framstår det som orimligt att behöva vara ogift.

Kandidaterna

Mitt svar på fjärde frågan är nej då hiv är en sjukdom som medför allvarliga konsekvenser för den som blir smittad.

Har svarat troligtvis på den sista frågan, men som med allting annat jämför t ex skolan där alla har önskemål som ska med. Jag tycker att detta är en självklarhet och ska behandlas som en del i en människosyn. Det är viktigt att följa frågan så att vi inte får en utveckling på fel håll.

Caroline Helmersson Olsson (S), Södermanlands län
Svåra svaralternativ på vissa frågor. Bl.a vad gäller surrogatmödrarskap där det behövs en ordentlig utredning och informationsplikten där det definitivt behövs en ändring så att det blir bådas ansvar att hindra spridning. Skulle t.ex. kunna tänka mig att arbeta aktivt för att en utredning om surrogatmödrarskap kommer till.

Ulf Holm (MP), Skåne läns södra
Gällande frågan om surrogatmödrarskap så tycker jag att den frågan måste utredas ordentligt. Det finns enligt mig många starka skäl för att säga ja till detta men jag tror det är nödvändigt att utreda frågan, där man bl a tittar på hur det fungerat i de länder där det är tillåtet. Vår kongress har beslutat att vi ska arbeta för en utredning i positiv anda.

Kerstin Haglö (S), Blekinge län
Jag har ett stort engagemang i dessa frågor, som rör för mig mänskliga rättigheter och människors lika värde. Tillsammans med HBT -Sossar har jag motionerat i många frågor. Inom mitt ansvarsområde i Justitieutskottet har jag just våld med rasistiska och homofobiska inslag så frågan om att polisen ska ha mer utbildning i hatbrott har också drivits.

Ulrika Hagström (FI)
Jag svarade "troligtvis" på frågan om surrogatmödrarskap beroende på att jag tycker att det är mycket viktigt att surrogatmödrarskapet är icke-kommersiellt. I frågeformuleringen står inte ifall man är för ett icke-kommersiellt surrogatmödrarskap, utan endast för surrogatmödrarskap.

Anne-Catrine Hedman (KD), Jämtlands län
Frågan om handläggning av könsbyte är svår att svara på. Jag anser att personen bör vara myndig, men anser det mindre viktigt om personen är ogift eller steril. Lagen bör säkert ses över och leda till lagförslag. Naturligtvis ska alla känna sig någorlunda bekväma i något så viktigt som vilket kön man tillhör. De runt omkring vet sällan orsaker till hur man mår. I övrigt vill jag i framtiden se en civilrättslig giftemålslag, där inga grupper sätts mot varandra, utan alla är fria att välja partner som dom vill, utan andras inblandning.

Solveig Hellquist (FP), Västernorrlands län
Angående surrogatmödrar känner jag att jag behöver veta mer om både barnen och surrogatmödrarna. Angående smittskydd arbetade jag för 30 år sedan som kurator som handlade om gonnorrhé, och syfilis. Det var viktigt att "ringa in" smittbärare. När det gäller överförbara sjukdomar som hiv är det personliga ansvaret oerhört viktigt. Hbt-frågorna måste lyftas i EU. Många länder har lång väg att gå - enligt min erfarenhet- innan man kommit så pass långt som i Sverige. Ändå finns det en hel del kvar att göra för oss också.

Carin Högstedt (V), Kronobergs län
Jag driver och har drivit aktivt mer kunskaper till beslutsfattare i denna sorts frågor. I S+V+MP:s budgetförslag för 2011 i Växjö kommun står som mål att varje år minst 400 personer av de anställda ska få kunskaper i hbt och dylikt. Ett annat mål är "ansvariga chefer ska granska och analysera sina verksamheters planer, dokument, och bemötande ur hbt-personers perspektiv".

Eva-Lena Jansson (S), Örebro län
När det gäller frågan om utbildning kring hatbrott så har jag drivit det under innevarande mandatperiod.

Ylva Johansson (S), Stockholms kommun
Jag är tveksam till att ta bort kravet på myndig för könskorrigering.

Cheryl Jones Fur (MP), Kronobergs län
Jag tycker att asylrätten bör stärkas för hbt-män-
niskor som kommer från länder där homosexuella
handlingar är belagda med hårda straff. Det är
också viktigt att skolungdomar som är hbt eller har
funderingar kring sin egen sexualitet får ett starkare
stöd av skolan och av samhället.

Amineh Kakabaveh (V), Stockholms kommun
och Stockholms län
Frågan om surrogatmödraskap tycker jag borde
utredas på nytt. När den utreddes senast hade vi
inte kunskap om och möjlighet till konstgjord
befruktning på samma sätt som idag. Men jag
tycker att frågan är svår och då tänker jag speciellt
på homosexuella män, som kan ha svårt att få barn
på annat sätt. Vi tycker att det finns fortfarande
mycket fördomar kvar mot manliga homosexuella
som föräldrar men vi tycker att det är viktigare
att bekämpa fördomarna än att lagstifta om sur-
rogatmödraskap. Manliga homosexuella par skulle
kunna t.ex. få förtur till inhemska adoptioner. Det
blir också en ekonomisk fråga, det vill säga en typ
av handel av livmodern. Instrumentalisering av
kroppen - frågan har en del etiska dilemman som
inte är så lätta. Graviditet är inte heller alltid komp-
likationsfri.

Ulrika Karlsson (M), Uppsala län
Polisen har haft ett ökat fokus på hatbrotten den
senaste mandatperioden även om det fortfarande
finns en del kvar att göra. Jag har varit aktiv i
många frågor med hbt-perspektiv - som adoptions-
frågan, insemination och äktenskapsfrågan. Som
jag ser på det är det mesta av lagstiftningen nu på
plats - nu bör fokus ligga på att gå från ord till han-
dling. Att se till att lagarna efterlevs, följa upp och
utvärdera lagarna. En av dessa är adoptionslagen.
En annan fråga som ni inte hade med men som jag
tycker är viktig är rätten till äggdonation för lesbis-
ka par. Jag är starkt övertygad om att lagstiftningen
inte får eller skall diskriminera någon person. Rät-
tigheter och skyldigheter skall omfatta alla - lika.
Att namnlagen nu utreds är bra. Jag ser fram emot
en bra lagstiftning, även om frågan rent lagtekniskt

är komplicerad. En annan fråga som jag uppmärk-
sammad är kravet att transpersoner skall leva som
en individ med det "nya könet" under en viss tid
innan operation. Jag är Moderaternas representant i
riksdagens hbt-grupp och har deltagit vid Pride-fes-
tivaler i bl.a. Polen. Eftersom jag är övertygad om
att grundläggande mänskliga rättigheter är univer-
sella är det mycket viktigt att agera internationellt.
Därför ifrågasatte jag också förslaget om att införa
dödsstraff och långa fängelsestraff för homosex-
uella i Uganda när jag träffade Ugandas talman. Jag
stödjer biståndsministerns uttalande om att dra in
biståndet i den del som går till staten i Uganda. En
annan viktig fråga som ni inte har med i enkäten är
UD:s landrapporter och hela asylprövningen. Då jag
varit ideellt juridiskt ombud för asylsökande, bl.a.
homosexuella iranier, vet jag att asylprövningen är
hård och besluten svåra att acceptera och förstå.

Katarina Köhler (S), Västerbottens län
Frågorna om hiv och surrogatmödrar är svåra. Jag
har inte kunskap nog för att vara tvärsäker men jag
kommer att sätta mig in i dessa frågor.

Andreas Larsson (PP)
Mina svar på om jag skulle arbeta aktivt med en
fråga eller ej ska inte tolkas som att jag skulle rösta
emot i riksdagen, det är helt enkelt frågor där andra
har bättre kompetens än mig att driva och ta fram
underlag. I många av fallen så är det också frågor
som PP kommer förhandla bort i en eventuell våg-
mästarställning och följa rekommendationerna från
det blocket vi samarbetar med. Är frågor som är
lite i en gråzon av vad partiet har sagt att vi ska ar-
beta med under den här mandatperioden, enligt min
bedömning, de ligger klart inom vad partiet står för
men inte högst i prioriteringsordningen vad som är
viktigast för samhället att lösa just precis nu.

Hillevi Larsson (S), Malmö kommun
När det gäller surrogatmödraskap är jag helt för att
de juridiska hindren ska tas bort när familjen kom-
mer hem med sitt barn. Dvs barnet ska bli svensk
medborgare och båda föräldrarna ska få adoptera
barnet, det är bra både för familjen och barnet.

Kandidaterna

Jag är också helt för att transpersoner ska kunna skaffa barn, på det sätt som RFSL beskriver. Jag kan också tänka mig att man överväger närstående-surrogatmödraskap. Exempelvis en syster eller nära vän som blir surrogatmamma till broderns/vännens barn med dennes partner/vännen som biologisk pappa. Förutsatt att hon inte ställer upp bara för att hon känner sig pressad av lojalitetsskäl utan för att hon innerligt vill hjälpa till. Idag stoppar man inte organdonation mellan närstående, även om det innebär en risk för den som donerar t.ex. en njure eller en bit av sin lever. Även om föräldraskap inte handlar om liv eller död kan det upplevas så viktigt för de berörda att närstående vill hjälpa till. Det jag är mer tveksam till är att öppna upp för surrogatmödraskap på bred front i Sverige. Inte alls för barnets skull, jag tror de barnen mår minst lika bra som andra barn. Det är surrogatmammans jag tänker på. Även om grundliga utredningar görs av mammans ekonomiska situation går det inte att helt utesluta att pengar betalas under bordet och att kvinnor gör detta av ekonomiska skäl. Det är mycket svårt att kontrollera. Jag tror få ställer upp enbart av osjälviska skäl, med tanke på att det är en rättså stor grej både fysiskt och psykiskt att genomgå en graviditet och förlossning och sedan lämna ifrån sig barnet. Jag är fullt medveten om att kommersiellt surrogatmödraskap kan förekomma i Sverige redan idag, genom privat insemination. Men det blir nog en större marknad om man ändrar lagstiftningen. Det är annars ett jättebra regelverk RFSL föreslår - att surrogatmammans ska kunna ändra sig, att det inte ska vara kommersiellt o.s.v. Kunde jag bara bli helt övertygad om att kvinnor inte ställde upp av ekonomiska skäl skulle jag säga ja.

Helena Leander (MP), Uppsala län

De flesta av frågorna ni lyfter har jag drivit aktivt under den här mandatperioden genom motioner med mera.

Ida Legnemark (V), Västra Götalands läns södra
Jag tycker att det är viktigt att ha ett hbt-perspektiv även i biståndspolitiken.

Hans Linde (V), Göteborgs kommun

Den enda av frågorna som jag kände var svår att besvara var frågan om surrogatmödraskap. Jag tycker det finns flera frågetecken i frågan eftersom det både handlar om att möta föräldrarnas längtan efter barn och surrogatmammans rättigheter och trygghet. Jag hade önskat en utredning i frågan för att se över dessa frågor och om den skulle visa att det är möjligt att kombinera dessa två perspektiv skulle jag stödja ett förslag om surrogatmödraskap.

Maria Lundqvist-Brömster (FP), Västerbottens län

När det gäller surrogatmödraskap så tycker jag att det är viktigt att utreda situationen för de barn som fötts genom surrogatmödraskap och det är också viktigt för surrogatmödrarna själva. (Värdmödraskap tycker jag är ett bättre begrepp.)

Johnny Munkhammar (M), Stockholms län

För mig är den bredare frågeställningen kring tolerans människor emellan, oavsett t ex bakgrund eller sexuell läggning, viktig. Jag upprörs mycket av kvarvarande fördomar, även om jag tror att de snabbt bleknar bort. Och jag gläds över det tecken det innebär att Prideparaden i Stockholm har blivit en sådan folkfest.

Frank Nilsson (C), Norrbottens län

Ett viktigt område för RFSL, andra hbt-organisationer och vi som tycker att det är självklart med alla människors lika rätt och värde oavsett sexuell läggning är unga hbt-personers villkor på landsbygden och i mindre orter. Det återstår mycket arbete med attityder och värderingar gentemot hbt-personer utanför Sveriges större städer. Att kunna leva och bo i hela landet oavsett läggning är en viktig rättighet.

Mikael Nilsson (PP)

Jag vill tillägga att jag som kandidat för Piratpartiet personligen må ha fler och starkare åsikter än vad som anges här, men att jag som riksdagsledamot endast kommer att driva rena icke-diskrimineringsfrågor vad gäller hbt.

Lars Ohly (V), Stockholms kommun och Stockholms län

Vi kämpar på mot intolerans och ojämlikhet.

Eva Olofsson (V), Göteborgs kommun

Jag tycker det är oerhört viktigt att kunskap och synliggörande finns i hälso- och sjukvård, äldreomsorg, verksamhet för människor med funktionsnedsättning och inom förskola och skola. Likaså måste stödet till kvinnor eller män som utsätts för våld i samkönade relationer bli mycket bättre.

Lena Olsson (V), Dalarnas län

Ang surrogat så har jag inte satt mig in i saken riktigt. Jag är orolig för konsekvenser på olika sätt. Menar med tanke på vilka grunder kvinnan som skall vara surrogat ställer upp för.

Johan Pehrson (FP), Örebro län

VI har plockat bort mängder av detaljer i regleringsbrevet så också om hatbrott. Det betyder inte att frågan är lågt prioriterad på respektive myndighet.

Carl-Johan Rehbinder (PP)

Som riksdagskandidat för Piratpartiet har jag ett mandat att fokusera på de frågor som exklusivt är piratfrågor, d.v.s. de frågor som direkt handlar om informationspolitik, integritet, rättssäkerhet, patent och upphovsrättsfrågor. Alltså kan jag inte säga att jag bestämt kommer att driva andra frågor i egenkap av riksdagsledamot. Dock är jag en veteran på den sexualpolitiska arenan, och har varit aktiv i över tio år utomparlamentariskt i att driva sexualliberala och relationsliberala ståndpunkter, så RFSL:s mål är i många avseenden desamma som mina. Dock ställer jag mig tveksam till just det där med specifikt starkare straff för s.k. "hatbrott". Jag är även skarpt emot lagen om hets mot folkgrupp. Brott är brott, och skall bedömas utifrån handling och effekt - annars blir det så lätt tankebrott, något som låter lite väl Orwellskt i mina öron. Det finns mycket mer att säga i de här frågorna, men jag kan ju säga som så att även om Piratpartiet i dagsläget inte har någon sexualpolitisk agenda, så kommer

jag förstås att smyga in det så mycket jag kan. Det är trots allt en del av min offentliga identitet att vara öppet sexualliberal.

Nyamko Sabuni (FP), Stockholms län

På frågan om surrogatmödraskap är svaret: har ännu ingen bestämd uppfattning. På fråga nr 12 kan det tilläggas: Rikspolisstyrelsen ska ha i uppdrag att öka kunskapen kring hatbrott. Detta måste inte nödvändigtvis ske genom regleringsbrev. I övrigt: Den fråga som bekymrar mig mest är unga hbt-personers hälsa.

Mona Sahlin (S), Stockholms kommun

Jag har drivit hbt-frågorna under alla år som jag varit politiker. Som statsminister i en rödgrön regering är det en självklarhet för mig att fortsätta driva frågor om lika rättigheter och möjligheter för alla människor oavsett sexuell läggning. Till skillnad mot i högeralliansen står alla rödgröna partier bakom en hbt-vänlig politik.

Linnéa Sjögren (FI)

Jag skulle även vilja driva frågor om att öka kunskapen om heteronormativitet och könsmaktsordningen hos vård och utbildningspersonal samt att fler än två personer ska kunna vara omsorgspersoner för ett barn.

Johnny Skalin (SD)

Ja, att hatbrott även skall innefatta svenskar. Det vill säga att svenskar också skall anses kränkbara.

Lena Sommestad (S), Uppsala län

Flera av ovanstående frågor är svåra att besvara, eftersom de innehåller flera komponenter. Det gäller t ex frågan om könsbyte där vi inom socialdemokraterna har ställt oss tveksamma till att generellt tillåta könsbyte för minderåriga. Det är en fråga där jag själv tycker att jag behöver mer kunskap. I vissa fall skulle frågorna behöva utredas. Jag vill ge följande kommentarer: Surrogatmödraskap är en fråga som kräver utredning. Personligen är jag orolig för att surrogatmoderns ställning, och barnets relation till surrogatmamman

Kandidaterna

inte kan hanteras på ett bra sätt. Poängen med en surrogatmamma är ju att en far kan få ett biologiskt barn oberoende av om han har en relation med en kvinna som kan få barn eller ej, men kan vi på detta sätt bistå en far i strävan att få ett biologiskt barn samtidigt som vi förnekar barnet ett band till sin biologiska mamma? Är det inte mer rimligt att främja adoptioner? Fråga 10 om smittskyddslagen: Jag är principiellt positiv men vill gärna att frågan utreds innan jag tar ställning i detalj.

Ruzica Stanojevic (V), Skåne läns norra och östra
Fråga om surrogatmödraskap är inte så enkel så att det går att svara på med dessa alternativ. Framförallt så bör möjligheten införas i Sverige och finansieras via skattsedeln så vi undviker att individer behandlas utifrån sin betalningsförmåga.

Anna Svalander (FP), Västra Götalands läns södra
Alla människor är precis lika mycket värda oavsett härkomst, kön eller sexuell läggning, det är grundläggande för mig. Självklart jobbar jag för hbtq-flyktingars rätt att stanna i Sverige! Jag vill också att människor ska bestämma så mycket som möjligt över sina egna liv - politiker och staten så lite som möjligt. Därför är jag kluven i frågan om surrogatmödraskap. I princip tycker jag att det ska vara möjligt, om alla inblandade parter är överens, men som det ser ut idag tror jag att vi måste börja med att utreda situationen för barn och surrogatmödrar i Sverige först (jag vet - typiskt politiker att vilja utreda).

Anna Troberg (PP)

Piratpartiet är ett fokusparti och tar som parti inte ställning till dessa frågor. Jag har svarat för egen räkning och kommer att rösta i linje med dessa svar om det faller inom den vågmästarstrategi som Piratpartiet har för riksdagsarbetet.

Lars Tysklind (FP), Västra Götalands läns västra
Personligen är jag både glad och stolt över att genom arbetet i Civilutskottet aktivt varit med om att införa könsneutral äktenskapslagstiftning i Sverige. EU är viktigt även för hbt-frågorna

Kalle Vedin (PP)

Om det inte hade varit för att Sverige är på väg att lösa upp rättssäkerhet, meddelarskydd, oskuldspresumtion och så vidare hade jag spenderat min tid till kul saker och aldrig blivit politiker. Tyvärr är inte så fallet. Jag har avgett ett löfte att arbeta för piratpartiets principprogram. Det löftet kommer jag inte att bryta. Om jag har möjlighet att förändra samhället till det bättre inom andra områden kommer jag naturligtvis att göra mitt bästa. Frågor om t.ex. föräldraskap och anmälningsplikt för hiv kommer dock efter frågor som rör upplösandet av en rad övervakningslagar.

Barbro Westerholm (FP), Stockholms kommun
Beträffande värdmödraskap, jag tycker surrogatmödraskap är en nedsättande term för vad dessa kvinnor ställer upp på. Här vill jag ha en utredning först om konsekvenserna för barn och kvinnor. Här borde det gå att följa upp erfarenheterna från andra länder samt hur de barn som finns i Sverige har det. Sedan lagstiftningen, jag tror den behöver ändras men vill ha ordentligt kunskapsunderlag för att kunna driva frågan. Med smittskyddslagen är det likadant, jag tror att lagen behöver ändras men jag vill ha underlag för att säkert veta.

Börje Vestlund (S), Stockholms kommun

När det gäller frågan om surrogatmödraskap är jag för att man utreder frågan i grunden. Tyvärr finns det ju bara två typer av lagstiftningar dels att surrogatmödraskap är förbjudet eller att det inte sägs något alls i lagstiftningen. Det behöver utredas vilka rättigheter respektive skyldigheter surrogatmaman har, vilka skyldigheter resp rättigheter de som anlitar surrogatmaman har samt slutligen vilka rättigheter barnet har. Någon sådan utredning har såvitt jag vet aldrig gjorts, men i grunden är jag för att fler homosexuella kan få barn

Ledamöterna

Förutom att, med stor majoritet, 2009 ha röstat för införande av könsneutralt äktenskap har riksdagens ledamöter under den gångna mandatperioden även röstat för två andra lagändringar med syfte att förbättra hbt-personers ställning. Dels införde riksdagen 2008, med anledning av en proposition från regeringen om förändringar i diskrimineringslagen, könsöverskridande identitet eller uttryck som en ny diskrimineringsgrund i arbetslivet. Det blev därmed förbjudet att i arbetslivet diskriminera alla slags transpersoner, inte bara, som med tidigare lagstiftning, transsexuella. Dels beslöt riksdagen 2010 att, med anledning av en proposition från regeringen om ändringar i grundlagen, att förbud mot diskriminering på grund av sexuell läggning ska införas i 2 kap. regeringsformen. Beslutet innebär ett grundlagsskydd mot lagstiftning som missgynnar på grund av sexuell läggning. Båda dessa beslut fattades i enighet utan motstånd från något enskilt parti, varför det inte förekom några rösträkningar. Det har därför inte gått att inkludera dessa båda frågor i poängsättningen av riksdagsledamöterna.

Ett antal ytterligare voteringar, med rösträkning, i hbt-frågor har däremot förekommit förutom de som poängsatts. Bl.a. röstade riksdagen i januari 2009 om att be regeringen att omedelbart tillsätta en utredning om namnlagen, vilket riksdagen i ett tillkännagivande bett regeringen om redan 2001. Den omröstningen utföll med 149 röster för ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan och 158 röster emot och följde helt blockgränserna med regeringspartierna M, C, FP och KD emot ett tillkännagivande och oppositionspartierna S, V och MP för. I december 2009 fattade regeringen beslut om att tillsätta en parlamentarisk utredning för att se över namnlagen och ta ställning till behovet av ändringar i lagen. I utredningen ska bl.a. övervägas om det ska bli lättare att ändra förnamn till ett s.k. könskonträrt förnamn, vilket det finns behov av bland framför allt transpersoner som inte fått ny könstillhörighet fastställd. Eftersom kravet riksdagsomröstningen om namnlagen handlade om, att en utredning ska tillsättas av regeringen, senare tillgodosågs

av regeringen har denna omröstning inte tagits med bland dem som poängsatts. Det har heller inte omröstningar som förekommit i frågor som inte tar sikte på några lagändringar, exempelvis en omröstning 2009 om att Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att utarbeta utbildningsmaterial kring hbt-kunskap inom äldreomsorgen.

Regeringspartierna har, förutom i omröstningen om könsneutral äktenskapslag, i de omröstningar som poängsatts röstat på samma sätt. I frågan om insemination för ensamstående kvinnor, som riksdagen röstade om 2010, innebär det att riksdagen avstår från att ta initiativ i frågan. Detta trots att det egentligen finns en stor riksdagsmajoritet för att ge ensamstående kvinnor rätt att få tillgång till insemination inom sjukvården. Förutom oppositionspartierna S, V och MP är även regeringspartierna M, C och FP för detta. Enbart KD av riksdagspartierna är emot. Flera ledamöter från M, C och FP hade också i olika motioner föreslagit att även ensamstående kvinnor ska ges tillgång till insemination. I denna fråga, liksom i några andra hbt-frågor, kan man tydligt se att KD:s position som regeringsparti har en hämmande och fördröjande inverkan. I två andra hbt-frågor som ligger på regeringens bord, där båda hanteras av KD:s partiledare **Göran Hägglund** i hans egenskap av socialminister, har regeringen varit märkbart inaktiv med att ta några initiativ till att lägga fram lagstiftning. Det gäller dels frågan om att införa moderskapspresumtion i fall där en kvinna som är gift eller registrerad partner med en kvinna föder barn, så att medmamman från början också blir juridisk förälder. Trots att utredningen Föräldraskap vid assisterad befruktning (SOU 2007:3) 2007 föreslog att föräldraskapet vid assisterad befruktning ska regleras på samma sätt för samkönade par som för olikkönade par har förslag till lagändring uteblivit från regeringen. Dels gäller det frågan om en moderniserad lag om fastställande av könstillhörighet. Trots att en utredning från 2007 (SOU 2007:16) finns att utgå ifrån har regeringen ännu inte presenterat något förslag till ny lag. Den främsta förklaringen till att inga lagförslag ännu presenterats i dessa båda frågor är att Kristdemokraterna

Ledamöterna

valt att använda sitt inflytande som regeringsparti för att fördröja processen.

De riksdagsledamöter som lägger ner mest tid och engagemang på hbt-frågor är drygt ett dussin till antalet. De allra mest aktiva är ledamöter som, förutom att ha motionerat i någon hbt-fråga, även under mandatperioden har ställt någon skriftlig fråga och lämnat in någon interpellation. 21 riksdagsledamöter har under mandatperioden lämnat in en interpellation som handlat om någon hbt-fråga och därefter haft en interpellationsdebatt i kammaren med ansvarig minister i frågan, medan 30 riksdagsledamöter under mandatperioden ställt en skriftlig fråga i ett ämne som handlat om hbt-personer. Det har bl.a. hållits interpellationsdebatter om:

- könsneutralt äktenskap,
- ny lag om fastställande av könstillhörighet,
- diskriminering av lesbiska par vid assisterad befruktning, och
- Sidas fortsatta arbete med hbt-frågor inom biståndet.

Skriftliga frågor till ministrar ställs i allmänhet kring en mer begränsad sakfråga. Under de två senaste åren har det bl.a. ställts skriftliga frågor om:

- Socialtjänstens hbt-kompetens vid tvister om vårdnad, boende och umgänge,
- arbetet för hbt-personers mänskliga rättigheter i FN,
- hbt-personers situation i Rwanda,
- mord på hbt-personer i Irak,
- situationen för hbt-personer i Litauen och andra EU-länder, och
- anslag till RFSL:s brottsofferjour för hbt-personer.

190 riksdagsledamöter har under mandatperioden undertecknat minst en riksdagsmotion som innehåller något yrkande om hbt-personers rättigheter. Det är fler än vad som tidigare mandatperioder har motionerat i hbt-frågor och innebär att över hälften av riksdagsledamöterna på detta sätt kan uppvisa aktivitet i hbt-frågor. 19 av dessa ledamöter har dock motionerat i syfte att motarbeta någon hbt-fråga. En ledamot, **Carina Hägg** (S), har undertecknat både hbt-vänliga motioner och lämnat in en motion i syfte att motarbeta en hbt-

fråga. Carina Häggs hbt-negativa motion handlar om motstånd till surrogatmödraskap.

Det är framför allt fler ledamöter från Socialdemokraterna än tidigare mandatperioder som undertecknat motionsyrkanden i hbt-frågor. Socialdemokraterna i riksdagen har som oppositionsparti varit mer aktiva som motionärer i hbt-frågor än man var som regeringsparti. Det omvända gäller för Centerpartiet och Folkpartiet, vars ledamöter har varit något mindre aktiva som motionärer i hbt-frågor än tidigare mandatperioder då de suttit i opposition. För övriga partier får aktivitetsnivån i form av inlämnande av motioner bedömas vara ungefär densamma som tidigare. Det innebär en hög aktivitetsnivå för Vänsterpartiet och Miljöpartiet, och en låg aktivitetsnivå för Moderaterna. Ledamöter från Kristdemokraterna utmärker sig genom att när de enstaka gånger motionerar i hbt-frågor lämnar de för det mesta in motionsyrkanden i syfte att motarbeta hbt-personers rättigheter. För att ge en mer heltäckande bild av vilka hbt-frågor riksdagsledamöterna motionerar om bifogas i slutet av detta avsnitt en redogörelse, hämtad från RFSL:s nyhetsbrev Nytt i Sexualpolitiken nr 10/2009, för inkomna motioner under allmänna motionstiden 2009 som behandlar hbt-frågor. Till skillnad från tidigare år lämnades dock under 2009 inga gemensamma motioner in från företrädare från riksdagens tvärpolitiska hbt-grupp.

Tolv riksdagsledamöter har under mandatperioden både ställt någon skriftlig fråga och lämnat in någon interpellation i någon hbt-fråga såväl som undertecknat motionsyrkande i någon hbt-fråga. Dessa tolv riksdagsledamöter är **Marianne Berg** (V), **Josefin Brink** (V), **Ulf Holm** (MP), **Kalle Larsson** (V), **Hans Linde** (V), **Elina Linna** (V), **Elisebeht Markström** (S), **Birgitta Ohlsson** (FP), **Eva Olofsson** (V), **LiseLotte Olsson** (V), **Barbro Westerholm** (FP) och **Börje Vestlund** (S).

Sex av dessa ledamöter har vid vår poängtilldelning fått maxpoängen 25 poäng. Det beror, förutom på att de lämnat in hbt-vänliga motioner, interpellationer och skriftliga frågor, också på att de varit närvarande och röstat hbt-vänligt vid alla de fyra poängsatta omröstningarna.

De sex ledamöter som tilldelats maxpoängen 25 poäng är:

Josefin Brink (V)

Ulf Holm (MP)

Kalle Larsson (V)

Elina Linna (V)

LiseLotte Olsson (V)

Börje Vestlund (S)

Att fyra av dessa är vänsterpartister kan i första hand förklaras med att det bara är Vänsterpartiet bland riksdagspartierna som röstat hbt-vänligt i alla de fyra poängsatta omröstningarna. Det kan också, i andra hand, förklaras med att Vänsterpartiets ledamöter förefaller ha fördelat ansvaret för att driva hbt-frågor relativt jämnt mellan sig. Dvs flera V-ledamöter har varit aktiva i dessa frågor i ungefär lika hög utsträckning; som motionär, frågeställare och interpellant. Ingen har varit väldigt mycket mer aktiv i hbt-frågor än de övriga. De fyra V-ledamöter som fått maxpoäng har alla plats i sådana riksdagsutskott där många hbt-frågor behandlas.

De två borgerliga riksdagsledamöter som fått högst poäng är **Barbro Westerholm** (FP) med 14 poäng och **Birgitta Ohlsson** (FP) med 11 poäng. De missgynnas båda av att de varit tvingade att följa den gemensamma borgerliga partilinjén, som i dessa fall varit hbt-negativ, i tre av de fyra poängsatta omröstningarna. Hade Folkpartiets ledamöter i dessa tre omröstningar röstat utifrån partiets, i åtminstone två av fallen, mer hbt-vänliga ståndpunkt och inte utifrån en gemensam borgerlig linje hade de också tilldelats fler poäng. Samma sak gäller för Centerpartiet, där **Maria Kornevik Jakobsson**, med 9 poäng, är den ledamot som fått flest poäng.

Eftersom de allra flesta moderata riksdagsledamöter inte bedrivit någon egen aktivitet i hbt-frågor hamnar 43 av de moderata ledamöterna, nästan halva moderaternas partigrupp, på 0 poäng. Detta trots att alla utom en av dessa 43 ledamöter röstat ja till könsneutralt äktenskap. Den mest aktiva moderaten i hbt-frågor har varit **Olof Lavesson**, med 8 poäng. Sju moderater har under mandatperioden undertecknat motionsyrkanden vars syfte varit att motarbeta införande av könsneutralt äktenskap. Dessa sju moderater har fått lägst poäng, mellan -4

och -6 poäng, av de moderata riksdagsledamöterna.

De tio riksdagsledamöter som fått allra lägst poäng är alla kristdemokrater. Förutom att, i de fall de varit närvarande, ha röstat nej i de poängsatta omröstningarna har dessa kristdemokrater också undertecknat motionsyrkanden i syfte att motarbeta olika hbt-frågor. Nästan alla dessa motionsyrkanden har handlat om motstånd till könsneutralt äktenskap. Enda undantaget är att **Kjell Eldensjö** motionerat om att insemination inte ska göras tillgängligt för ensamstående kvinnor, att lagstiftning om surrogatmödraskap inte ska införas och att faderskap ska fastställas för alla barn "även de som kommer till genom insemination i ett enkönat förhållande". Den som fått allra lägst poäng, -11, är **Lennart Sacré-deus** (KD), som under mandatperioden, förutom att ha lämnat in en hbt-negativ motion, också har ställt en interpellation om könsneutralt äktenskap i syfte att motarbeta sådan lagstiftning.

Motioner inlämnade under allmänna motionstiden 2009 i hbt-frågor

Arbetsmarknadsutskottet

Hans Olsson och **Phia Andersson** (båda S) tar i motion 2009/10:A250 upp vikten av att de som arbetar inom stat, kommuner och landsting har kunskap och insikt i hbt-frågor så att man kan bemöta människor med både kunskap och respekt.

Stärkt arbete mot hatbrott är rubriken på motion 2009/10:A257 av **Ulf Holm m.fl.** (MP). Bland motionens många yrkanden finns bl.a. krav på ett stärkt diskrimineringsarbete mot hatbrott, att transpersoner ska omfattas av lagens skydd samt krav på en översyn av hetslagstiftningen.

I motion 2009/10:A307 av **Maria Wetterstrand m. fl.** (MP) redovisas miljöpartiets gröna arbetsmarknadspolitik. Ett av yrkandena innebär att Diskrimineringsombudsmannen ska få i uppdrag att genomföra en granskning av kollektivavtalen ur ett diskrimineringsperspektiv. Ett liknande krav framförs också i motion 2009/10:A448 av **Ulf Holm m. fl.** (MP).

I en annan motion från Miljöpartiet

Ledamöterna

(2009/10:A392) uppmärksammas behovet av hbt-kompetens i vården.

Diskriminering, mobbning och andra kränkningar som hbt-personer får utstå på sina arbetsplatser uppmärksammas i motion 2009/10:409 av **Berit Högman m.fl.** (S). Motionärerna vill att Arbetsmiljöverket ska utveckla föreskrifterna kring hbt-personers psykosociala arbetsmiljö.

Olika diskrimineringsfrågor behandlas i motion 2009/10:A443 av **Birgitta Ohlsson m.fl.** (FP), som bl.a. vill att en uppföljning ska genomföras av den nya diskrimineringslagstiftningens effekter för hbt-personer i utbildningsväsendet.

Civilutskottet

Tillsätt en statlig utredning i syfte att ändra reglerna så att det blir möjligt för ett barn att ha flera vårdnadshavare. Det är kravet i motion 2009/10:378 av **LiseLotte Olsson m.fl.** (V).

Att kristdemokraterna inte tycker om riksdagsbeslutet från i våras om könsneutral äktenskapsbalk framgår tydligt i motion 2009/10:C495 av **Stefan Attefall m.fl.** (KD). I motionen föreslås att en civilrättslig reglerad samlevnad mellan vuxna par ska införas.

Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) tar upp behovet av en snar översyn av namnlagen i motion 2009/10:A443. **Börje Vestlund m. fl.** (S) tar också upp transpersoners livssituation i sin motion 2009/10:So603. Bland kraven finns bl.a. att det ska finnas en rätt att få retroaktivt ändrade intyg efter ny könstillhörighet samt att namnlagen ska ändras så att människor ges rätt att ändra förnamn, oavsett könsidentitet.

Faderskap måste fastställas för alla barn, även de som tillkommit genom insemination i enkönade förhållanden kräver **Kjell Eldensjö** (KD) i motion 2009/10:So563.

Justitieutskottet

Partnervåld är ett av flera teman i motion 2009/10:Ju265 av **Eva Olofsson m.fl.** (V). I motionen krävs bl.a. att ett handlingsprogram ska utarbetas för hur hbt-personer som drabbas av partnervåld ska få relevant stöd och hjälp. Våld i

samkönade relationer behandlas också i motion 2009/10:Ju381 av **Esabelle Dingizian m.fl.** (MP).

Hatbrottslagstiftningen bör utvidgas till att omfatta även transsexuella föreslår **Otto von Arnold** (KD) i motion 2009/10:Ju352. Hatbrottsfrågorna behandlas utförligt i motion 2009/10:A257 av **Ulf Holm m.fl.** (MP). Också i denna motion föreslås att hetslagstiftningen ska omfatta transpersoner. Det görs även i motion 2009/10:Ju427 av **Thomas Bodström m.fl.** (S). **Helena Leander m. fl.** (MP) anser också i motion 2009/10:So295 att hetslagstiftningen ska omfatta transpersoner.

I **Birgitta Ohlssons m. fl.** (FP) motion 2009/10:A443 finns flera yrkanden som syftar till att förbättra situationen för hbt-personer som utsätts för våld. Bland annat föreslås en översyn av tillämpningen av den särskilda åtalsregeln gällande brott med hatmotiv och förbättrade insatser mot våld i samkönade relationer. **Börje Vestlund m.fl.** (S) menar i motion 2009/10:Ju386 att poliser måste få mer utbildning i hbt-frågorna.

Konstitutionsutskottet

Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) behandlar i motion 2009/10:A443 flera frågor om svensk grundlag. Bland förslagen finns även ett krav att diskrimineringsförbudet i 2 kap. 15 § regeringsformen ska omfatta hbt-personer. Grundlagsberedningen har föreslagit en ändring som gäller homo- och bisexuella personer men inte transpersoner, vilket är en brist menar motionärerna. Liknande synpunkter på ett diskrimineringsförbud framförs också av **Helena Leander m.fl.** (MP) i motion 2009/10:So295 liksom av **Börje Vestlund m.fl.** (S) i motion 2009/10:So603.

Lars Ohly m.fl. (V) kräver i motion 2009/10:U209 att regeringen ska återkomma med en handlingsplan för hur man ska förstärka kompetensen rörande SRHR (inkl. hbt) inom utrikesdepartementet.

Kulturutskottet

Torbjörn Björlund m.fl. (V) menar i sin motion 2009/10:Kr202 att regeringen i sin bidragsgivning bör uppmärksamma att idrottsrörelsen behöver ut-

bildning vad gäller trakasserier och diskriminering på grund av bl.a. sexuell läggning. Idrott och hbt-personer behandlas också i motion 2009/10:Kr311 av **Börje Vestlund m.fl.** (S) liksom i motion 2009/10:A443 av **Birgitta Ohlsson m.fl.** (FP)

Unga hbt-personers hälsa och vad som behöver göras för att förbättra denna uppmärksammas i motion 2009/10:Kr298 av **Agneta Berliner** och **Birgitta Ohlsson** (båda FP). Unga transpersoners utsatthet är temat i motion 2009/10:So603 av **Börje Vestlund m.fl.** (S).

Olika kulturfrågor tas upp i motion 2009/10:Kr310 av **Börje Vestlund m.fl.** (S) som anses att de olika kulturinstitutionerna ska arbeta mer med kulturuttryck som handlar om hbt-personer.

Socialutskottet

Socialutskottet är det utskott som har fått flest motionsyrkanden att behandla. Många av dessa motioner handlar om insemination för ensamstående, åtgärder för att motverka diskriminering av lesbiska par vid insemination, hbt-kunskap för barnmorskor mm. Någon motion är dock negativ till sådana förslag (KD). Dessa motioner om insemination behandlas i följande motioner:

- *So216 av Lena Asplund (M)*
- *So294 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP)*
- *So329 av Birgitta Sellen m.fl. (C)*
- *So449 av Börje Vestlund m.fl. (S)*
- *So461 av Inger Jarl Beck m.fl. (S)*
- *So469 av LiseLotte Olsson m.fl. (V)*
- *So548 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP)*
- *So563 av Kjell Eldensjö (KD)*
- *So587 av Maria Kornevik Jakobsson (c)*
- *So619 av Ylva Johansson m.fl. (S)*
- *So631 av Sofia Arkelsten m.fl. (M, V, FP, C)*
- *So646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP)*

Andra motioner handlar om embryodonation och surrogatmödraskap, nämligen:

- *So 293 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP)*
- *So474 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP)*
- *So643 av Birgitta Ohlsson (FP)*

Det finns också några motioner som handlar om andra sjukvårdsfrågor såsom blodgivning och organdonation, nämligen:

- *So480 av Olof Lavesson (M)*
- *So601 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (S)*

Bemötande- och kompetensfrågor inom hälso- och sjukvården är temat för många riksdagsmotioner med krav på olika insatser från samhällets sida. Sådana yrkanden behandlas i följande motioner:

- *So456 av Rose-Marie Carlsson (S)*
- *So463 av Lars Ohly m.fl. (V)*
- *So619 av Ylva Johansson m.fl. (S)*
- *A443 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP)*
- *Ju265 av Eva Olofsson m.fl. (V)*

Transpersoners situation är också föremål för många motioner med krav på förändrad lagstiftning i olika avseenden men också bemötandefrågor. Dessa motioner är följande:

- *So295 av Helena Leander m.fl. (MP)*
- *So603 av Börje Vestlund m.fl. (S)*
- *A443 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP)*

Behovet av förbättrade ungdomsmottagningar finns också upptagna i flera motioner, nämligen:

- *So432 av Christer Winbäck (FP)*
- *So564 av Annika Qarlsson m.fl. (C, KD, V, M, FP)*
- *So619 av Ylva Johansson m.fl. (S)*

Äldres situation och krav på förbättrade insatser är ett annat tema som uppmärksammats i många motioner, nämligen:

- *So583 av Eva Olofsson m.fl. (V)*
- *So604 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (S)*

Generella hälsofrågor med olika utgångspunkter finns i andra motioner. Det kan gälla krav på åtgärder för att förbättra hbt-personers hälsa eller självmordsprevention och psykiatrins möjligheter.

- *So463 av Lars Ohly m.fl. (V)*
- *Ju265 av Eva Olofsson m.fl. (V)*

Svårigheterna för samkönade par att i praktiken få adoptera uppmärksammas i två motioner, nämligen:

- *So448 av Börje Vestlund och Gunilla Carlsson (båda S)*
- *So513 av Tomas Tobé (M)*

Slutligen kan nämnas att i motion 2009/10:So511 ställs kravet att brottsofferjouurer för hbt-personer ska erhålla ett anslag på 2 milj. kr.

Socialförsäkringsutskottet

Samtliga motioner som ska behandlas av socialförsäkringsutskottet handlar om asylfrågor. I motion 2009/10:Sf211 av **Kalle Larsson m.fl.** (V) krävs bl.a. att en snar utvärdering görs av tillämpning av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning. **Börje Vestlund m.fl.** (S) lägger i sin motion 2009/10:Sf380 flera yrkanden om hbt-flyktingar. Motionärerna anser bl.a. att den nuvarande tillämpningen av hbt-personer inte står i överensstämmelse med riksdagens beslut och att det krävs en bättre landinformation i hbt-ärenden. Man kräver också att Migrationsverkets beslutsfattare ska ha en bättre hbt-kompetens. Även **Birgitta Ohlsson m. fl.** (FP) är i motion 2009/10:A443 starkt kritiska till hur utlänningslagens bestämmelser tillämpas när det gäller hbt-flyktingar och att denna tillämpning står i strid mot riksdagens beslut. Kritiken mot tillämpningen av utlänningslagen återkommer också i motion 2009/10:U343 av **Börje Vestlund** (S).

Utbildningsutskottet

Rosanna Dinamarca m. fl. (V) föreslår i motion 2009/10:Ub358 att Skolverket och Högskoleverket ska initiera ett utvecklingsarbete för att ge anställda inom utbildningsväsendet hbt-kompetens. Krav på bättre hbt-kompetens framförs också i motion 2009/10:Ub503, som dessutom uppmärksammar behovet av bättre läroböcker i skolan. En regelbunden granskning och utvärdering av skolans sex- och samlevnadsundervisning krävs i motion 2009/10:Ub542 av **Sofia Arkelsten m.fl.** (M, V, FP, C, KD).

Tydligare skrivningar i skolans kursplaner och andra styrdokument när det gäller sexuell läggning och könsidentitetsuttryck krävs i motion 2009/10:A443 av **Birgitta Ohlsson m.fl.** (FP).

Utrikesutskottet

Utrikesutskottet har också fått många enskilda motioner med hbt-anknytning att behandla.

I motionen 2009/10:U209 av **Lars Ohly m.fl.** (V) behandlas en stor mängd yrkande med bl.a. krav på att Sverige ska agera för att FN:s råd för

mänskliga rättigheter uttryckligen ska få i uppdrag att granska situationen för hbt-personer. Motionärerna kräver också att Sida ska utarbeta en ny handlingsplan för hbt-frågorna. Detta krav återkommer sedan i motion 2009/10:U273 av **Hans Linde m.fl.** (V). **Jan Lindholm** (MP) uppmärksammar också hbt-frågorna inom biståndet i sin motion 2009/10:U240. Hbt-frågorna finns också medtagna i **Urban Ahlins m.fl.** (S) motion 2009/10:U340, som framför allt lyfter frågor om Sidas handlingsplan. Motionärerna förutsätter att regeringen redovisar för riksdagen hur arbetet med denna handlingsplan fortlöper och hur regeringen avser att gå vidare med dessa viktiga frågor. Motionen förutsätter också att regeringen med en uppdatering och fortsättning av handlingsplanen efter 2009.

Börje Vestlund m.fl. (S) tar i sin motion 2009/10:U343 upp flera internationella hbt-frågor, både i det nordiska samarbetet, inom EU och världen utanför EU. Motionärerna vill bl.a. att åtgärder ska vidtas mot de medlemmar i EU som inte respekterar hbt-personers mänskliga rättigheter. Också i motion 2009/10:U350 av **Ulf Holm** och **Max Andersson** (båda MP) krävs att EU ska kunna vidta åtgärder mot medlemmar som inte respekterar hbt-personers mänskliga rättigheter. Vidare vill motionärerna att medlemsländer ska vidta utbildnings- och informationsinsatser om de övergrepp hbt-personer utsätts för.

Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) har i motion 2009/10:A443 ett stort antal yrkanden om internationellt engagemang i hbt-frågorna. Flera av dessa handlar om FN:s roll och här krävs, förutom en FN-konvention och andra krav, att hbt-frågorna måste uppmärksammas av UNDP (FN:s utvecklingsprogram). Motionen tar också upp EU, OSSE och flera andra internationella organ samt kräver en ökad uppmärksamhet av hbt-frågorna i biståndsarbetet.

Slutligen kan nämnas att ett par motioner tar upp hbt-situationen i specifika geografiska områden. I motion 2009/10:U202 av **Hans Linde m.fl.** (V) behandlas Latinamerika och i motion 2009/10:U207 av **Hans Linde m.fl.** (V) behandlas Iran.

Partierna

Socialdemokraterna

Medelpoäng ledamöterna: 9,1

Medelpoäng kandidaterna: 13,1

Svarsfrekvens enkäten: 37,7 procent (49 av 130)

Socialdemokraterna i riksdagen har röstat hbt-vänligt i tre av de fyra omröstningar som poängsatts. I frågan om utredning av informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen var de socialdemokratiska ledamöterna dock avvisande och röstade nej. Långt fler i den socialdemokratiska partigruppen än tidigare mandatperioder har undertecknat motionsyrkande i någon hbt-fråga. Det kan delvis bero på att Socialdemokraterna under de senaste fyra åren har varit ett oppositionsparti. Oftare än tidigare har också hbt-frågor varit föremål för socialdemokratiska kommittémotioner, där alla S-ledamöter som sitter i de berörda utskott som frågorna i motionen kommer att behandlas i skriver under. I frågan om könsneutralt äktenskap lämnade S partiledare **Mona Sahlin** in en gemensam motion tillsammans med Vänsterpartiets partiledare och Miljöpartiets båda språkrör, vilket får ses som ett bevis på vilken tyngd man förlånade frågan. Högst poäng, maxpoängen 25, av de socialdemokratiska riksdagsledamöterna får **Börje Vestlund**, som är ordförande i riksdagens hbt-grupp, vilket indikerar att han lägger ner mycket tid på att driva hbt-frågor. Därefter följer **Elisebeht Markström** med 21 poäng och **Eva-Lena Jansson**, **Johan Löfstrand** och **Magdalena Streijffert**, som alla har tilldelats 16 poäng. Den enda socialdemokratiska riksdagsledamoten som motionerat i syfte att motarbeta någon hbt-fråga är **Carina Hägg**, som under mandatperioden lämnat in en motion om att surrogatmödraskap inte bör tillåtas i Sverige.

De socialdemokrater som svarade på enkäten har en medelpoäng (13,1) som utgör drygt halva maxpoängen på 25 poäng. Alla S-kandidater som svarat har svarat ja på frågan om Rikspolisstyrelsen i sitt regleringsbrev bör få i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers kompetens kring hatbrott. Alla S-kandidater som svarat har också svarat ja eller troligtvis på frågan om införande av moderskapspresumtion. Detsamma,

att alla svarat ja eller troligtvis, gäller på frågan om införande av en moderniserad lag om fastställande av könstillhörighet. På frågorna om borttagande av informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen respektive surrogatmödraskap svarade S-kandidaterna mer splittrat. Det får tolkas som att någon samsyn inte föreligger inom Socialdemokraterna kring dessa frågor även om kongressbeslut inom S finns att frågan om surrogatmödraskap bör utredas. 25 S-kandidater svarade ja eller troligtvis på frågan om informationsplikten, medan 19 svarade ja eller troligtvis på frågan om surrogatmödraskap. Sex S-kandidater har tilldelats minst 20 poäng utifrån sina enkätsvar. Dessa är: **Kerstin Haglö** (24 poäng), **Magdalena Streijffert** (23 poäng), **Renée Jerryd** (21 poäng), **Hillevi Larsson** (20 poäng), **Åsa Lindestam** (20 poäng) och **Börje Vestlund** (20 poäng).

Bedömning: Socialdemokraterna har i regeringsställning tidigare flera gånger drivit igenom reformer som stärkt hbt-personers rättigheter och förbättrat hbt-personers situation. Det finns inget som talar för att man inte skulle ta initiativ i hbt-frågor om man åter hamnade i regeringsställning, men partiet är ännu inte redo att säga ja i alla frågor som RFSL driver med hög prioritet.

Moderata Samlingspartiet

Medelpoäng ledamöterna: -0,2

Medelpoäng kandidaterna: 4,6

Svarsfrekvens enkäten: 35,0 procent (34 av 97)

De allra flesta moderata riksdagsledamöter röstade ja 2009 till könsneutralt äktenskap, men 15 moderater avstod i omröstningen. Det tyder på att Moderaterna ännu inte har alla sina partiföreträdare med sig på sin nya mer hbt-vänliga partilinje. I de övriga tre omröstningar som poängsatts har Moderaterna, liksom de övriga tre borgerliga partierna, röstat nej. I en av dessa omröstningar, den om insemination för ensamstående kvinnor, har Moderaterna egentligen en positiv inställning i sakfrågan. Att Moderaterna i denna omröstning röstade nej, och i ännu högre omfattning att regeringen inte tagit något initiativ i frågan om insemination för ensamstående kvinnor, kan inte tolkas på något annat sätt än som en eftergift

Partierna

till Kristdemokraterna. De moderata riksdagsledamöterna har en låg aktivitet i hbt-frågor. Det är enbart enstaka moderata riksdagsledamöter som motionerat i hbt-frågor under mandatperioden. Ännu färre har varit aktiva i form av att ställa interpellationer eller skriftliga frågor. Högst poäng, 8 poäng, av de moderata riksdagsledamöterna har **Olof Lavesson** fått. De åtta moderata riksdagsledamöter som fått lägst poäng, mellan -4 och -6 poäng, har alla tilldelats tre minuspoäng för att de undertecknat motion i syfte att motarbeta könsneutralt äktenskap.

De moderata riksdagskandidater som svarat på enkäten får en överraskande låg medelpoäng på bara 4,6. Det beror på att M-kandidaterna inkommit med sinsemellan mycket olika svar. Den grupp som svarat mest positivt på frågorna neutraliseras vid uträkning av medelpoäng av dem som svarat mest negativt på frågorna. Det är svårt att utröna utifrån enkätsvaren vilket som är Moderaternas partilinje i de frågor som ställts. Splittring verkar råda mellan en liberal hbt-vänlig gruppering och en mer konservativ hbt-negativ gruppering som i värderingar och människosyn står nära Kristdemokraterna. I frågan om moderskapspresumtion svarade 21 M-kandidater ja eller troligtvis, medan 13 svarade nej eller troligtvis inte. I frågan om surrogatmödraskap svarade 12 M-kandidater ja eller troligtvis, medan 22 svarade nej eller troligtvis inte. I frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet svarade lika många M-kandidater, 17 st, ja eller troligtvis som svarade nej eller troligtvis inte. Större enighet bland M-kandidaterna verkar råda om att ha kvar informationsplikten för hiv i smittskyddslagen. 27 M-kandidater svarade nej eller troligtvis inte på frågan om att ta bort informationsplikten för hiv i smittskyddslagen, medan 7 svarade ja eller troligtvis. En M-kandidat har tilldelats minst 20 poäng utifrån enkätsvaren. Det är **Maria Abrahamsson**, som tilldelats 21 poäng. De M-kandidater som därefter tilldelats flest poäng utifrån sina enkätsvar, med 16 poäng båda, är **Hanif Bali** och **Tomas Tobé**.

Bedömning: Moderaternas stöd till könsneutralt äktenskap var under mandatperioden avgörande för att få till stånd denna lagändring. Vad som efter att denna fråga har avgjorts utgör moderaternas hbt-politik är däremot mycket oklart. Granskningen av

riksdagsledamöternas agerande tyder på att det finns ett betydande ointresse bland de flesta moderater för att driva hbt-frågor. M-kandidaternas enkätsvar tyder på att det inte råder någon samsyn i flera av de frågor som ställdes. Ointresset och splittringen kan komma att göra att Moderaterna, om man fortsätter befinna sig i regeringsställning efter valet, blir benägna att gå Kristdemokraterna till mötes i hbt-frågor.

Centerpartiet

Medelpoäng ledamöterna: 1,7

Medelpoäng kandidaterna: 10,5

Svarsfrekvens enkäten: 53,1 procent (17 av 32)

Alla centerpartister utom en (**Staffan Danielsson**) röstade 2009 för könsneutralt äktenskap i riksdagen. I de övriga tre omröstningar som poängsatts har Centerpartiet, liksom de övriga tre borgerliga partierna, röstat nej. Detta nej-röstande får i åtminstone ett av fallen, omröstningen om insemination för ensamstående kvinnor, tolkas som en eftergift till Kristdemokraterna. Centerpartiets riksdagsledamöter har haft något lägre aktivitetsnivå under den gångna mandatperioden i hbt-frågor än vad man tidigare har haft. Att Centerpartiet befunnit sig i regeringsställning har antagligen haft en återhållande verkan på viljan att motionera, interpellera och ställa skriftliga frågor i hbt-frågor. **Maria Kornevik Jakobsson** är den C-ledamot som med 9 poäng tilldelats högst poäng, följd av **Fredrick Federley** med 8 poäng.

Centerpartiet får högst medelpoäng, 10,5, utifrån sina kandidaters enkätsvar av de borgerliga partierna. Alla utom en av C-kandidaterna har svarat ja eller troligtvis på frågan om moderskapspresumtion. Alla utom en har också svarat ja eller troligtvis på frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet. Att införa möjlighet att skaffa barn i Sverige genom surrogatmödraskap respektive att ta bort informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen är däremot en majoritet av de C-kandidater som svarat på enkäten inte för. Elva säger nej eller troligtvis nej till surrogatmödraskap och 13 är emot eller troligtvis emot att ta bort informationsplikten för hiv. Den C-kandidat som tilldelats högst poäng

i enkäten är **Andreas Carlgren**, som fått 25 poäng, vilket är lika med maxpoäng. Därefter följer **Annie Johansson** och **Erika Hedblom**, med 18 poäng.

Bedömning: Centerpartiet har en hbt-vänlig politik i många frågor. Frånsett könsneutralt äktenskap har dock Centerpartiet inte lyckats driva igenom sin hbt-politik i regeringsställning i frågor där partiet har en annan uppfattning än Kristdemokraterna.

Folkpartiet liberalerna

Medelpoäng ledamöterna: 2,6

Medelpoäng kandidaterna: 10,3

Svarsfrekvens enkäten: 68,6 procent (24 av 35)

Alla folkpartister röstade 2009 för könsneutralt äktenskap i riksdagen. I de övriga tre omröstningar som poängsatts har Folkpartiet, liksom de övriga tre borgerliga partierna, röstat nej. Detta nej-röstande får i åtminstone ett av fallen, omröstningen om insemination för ensamstående kvinnor, tolkas som en eftergift till Kristdemokraterna. Folkpartiet konkurrerar med Centerpartiet om att vara mest hbt-vänliga borgerliga parti. När det gäller aktivitetsnivå i riksdagen i hbt-frågor under den gångna mandatperioden har Folkpartiet varit något mer aktivt än Centerpartiet. Detta beror nästan helt på att FP-riksdagsledamöterna **Birgitta Ohlsson** och **Barbro Westerholm** varit mycket aktiva i hbt-frågor. De är de båda FP-ledamöter som tilldelats högst poäng: **Barbro Westerholm** har tilldelats 14 poäng och **Birgitta Ohlsson** 11 poäng.

Folkpartiets medelpoäng utifrån sina kandidaters enkätsvar är 10,3. Denna medelpoäng ligger mycket nära Centerpartiets medelpoäng på 10,5. Alla FP-kandidaterna har svarat ja på frågan om moderskapspresumtion. Alla har också svarat ja eller troligtvis på frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet. Surrogatmödraskap, en fråga som **Birgitta Ohlsson** och **Barbro Westerholm** motionerat om, är dock folkpartisterna mer tveksamma till. Bara åtta av FP-kandidaterna svarade ja eller troligtvis på frågan om surrogatmödraskap. Även att ta bort informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen är flertalet av FP-kandidaterna negativa eller

tveksamma till. Bara sex av FP-kandidaterna svarade ja eller troligtvis på frågan om informationsplikten. Tre FP-kandidater har tilldelats över 20 poäng utifrån sina enkätsvar. Det är **Jens Sundström**, som tilldelats 25 poäng, vilket är lika med maxpoäng, **Camilla Lindberg**, som tilldelats 23 poäng och **Birgitta Ohlsson**, som tilldelats 21 poäng.

Bedömning: Folkpartiets i många frågor hbt-vänliga politik har inte fått genomslag i regeringen i de fall den skiljer sig från Kristdemokraternas. Undantaget är införandet av könsneutralt äktenskap. Det bör dock omnämnas att Birgitta Ohlsson (FP) utmärkt sig sedan hon i början av 2010 tillträdde som EU-minister genom att inom sitt frågeområde EU särskilt måna om att lyfta fram lika rättigheter för hbt-personer.

Kristdemokraterna

Medelpoäng ledamöterna: -3,8

Medelpoäng kandidaterna: 4,4

Svarsfrekvens enkäten: 50,0 procent (16 av 32)

Kristdemokraterna är liksom tidigare riksdagens minst hbt-vänliga parti, med en konservativ familjesyn inriktad på att gynna den heterosexuella kärnfamiljen. I en del andra hbt-frågor, som motverkande av diskriminering och hatbrott, skiljer sig dock inte Kristdemokraternas linje från de andra partiernas. I alla de fyra omröstningar som poängsatts har KD-ledamöterna röstat nej. Kristdemokraterna var det enda parti som röstade nej 2009 till införande av könsneutralt äktenskap och partiet försökte även i regeringsställning blockera frågans genomförande, vilket gjorde att lagändringarna fick föreslås av riksdagen i stället för av regeringen. Endast en av Kristdemokraternas riksdagsledamöter, **Desirée Pethrus Engström**, har hamnat på pluspoäng medan resten hamnat på minuspoäng. Att **Desirée Pethrus Engström** tilldelats 7 poäng beror dels på att hon varit frånvarande vid tre av de fyra poängsatta omröstningarna och dels på att hon motionerat om respektive ställt en interpellation om att göra sex- och samlevnad, inkluderat hbt-kunskaper, till obligatoriskt ämne vid lärarutbildningen. Allra lägst poäng av Kristdemokraterna, -11 poäng, har

Partierna

Lennart Sacrédeus fått, vilket beror på att han, förutom att ha lämnat in en hbt-negativ motion, har ställt en interpellation om könsneutralt äkten-skap i syfte att motarbeta sådan lagstiftning.

De KD-kandidater som svarat på enkäten har fått en överraskande hög medelpoäng på 4,4. Det beror till viss del på att alla KD-kandidater har svarat ja eller troligtvis på frågan om Rikspolisstyrelsen i sitt regleringsbrev bör få i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers kompetens kring hatbrott. Till viss del beror det också på att några KD-kandidater utmärkt sig genom att avvika i sina svar från den mer hbt-negativa partilinjen. Sex KD-kandidater svarade ja eller troligtvis på frågan om moderskapspresumtion. En KD-kandidat, **Ann-Catrine Hedman**, svarade även troligtvis på frågan om surrogatmödraskap. Tio KD-kandidater svarade ja eller troligtvis på frågan om en ny lag om fastställande av könstillhörighet, medan fyra svarade ja eller troligtvis på frågan om informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen bör tas bort. **Ann-Catrine Hedman** är den KD-kandidat som, med 12 poäng, tilldelats flest poäng utifrån enkätsvaren.

Bedömning: Även om Kristdemokraterna fortfarande genomgående i de flesta hbt-frågor intar en negativ hållning går det att, utifrån inkomna enkätsvar från KD-kandidater, konstatera att det finns ledande kristdemokrater som ibland har andra uppfattningar än de inom partiet rådande. I frågan om införande av moderskapspresumtion verkar det exempelvis finnas en grupp inom Kristdemokraterna som är beredd att säga ja till detta. Det är glädjande eftersom Kristdemokraterna har förhållat denna fråga inom regeringen, liksom man fördröjt frågan om införande av en moderniserad lagstiftning om fastställande av könstillhörighet.

Vänsterpartiet

Medelpoäng ledamöterna: 17,0

Medelpoäng kandidaterna: 18,0

Svarsfrekvens enkäten: 84,4 procent (27 av 32)

Vänsterpartiet i riksdagen har röstat hbt-vänligt i alla de fyra omröstningar som poängsatts, vilket partiet är ensamt om. Detta är en förklaring till

den höga medelpoäng på 17,0 V-ledamöterna fått. En annan förklaring är att alla Vänsterpartiets riksdagsledamöter under mandatperioden under-tecknat någon motion i hbt-frågor och att knappt hälften (åtta av 22 respektive tio av 22) också ställt en interpellation eller lämnat in en skriftlig fråga som handlat om hbt-personers rättigheter. Det är ingen som utmärkt sig speciellt i Vänsterpartiets riksdagsgrupp för att driva hbt-frågor, utan frågor-na verkar ha drivits på ett integrerat sätt av flera olika ledamöter utifrån ansvarsområde. Fyra av V-ledamöterna har tilldelats maxpoängen 25 poäng. Dessa är **Josefin Brink**, **Kalle Larsson**, **Elina Linna** och **LiseLotte Olsson**.

Vänsterpartiet utmärker sig också genom att få nästan samma medelpoäng (18,0) utifrån enkätsvaren som utifrån sittande riksdagsledamöters agerande (17,0). För de övriga riksdagspartierna är medelpoängen utifrån enkätsvaren mellan 4,0 poäng-8,8 poäng högre än den utifrån sittande riksdagsledamöters agerande. Detta kan man, lite välvilligt, tolka som en indikation på att V-kandidaterna i något högre utsträckning är beredda att leva upp till att också agera i de hbt-frågor man på pappret säger sig vilja driva. Det frågetecken som finns kring Vänsterpartiets hbt-politik handlar om surrogatmödraskap. Tio av V-kandidaterna svarade nej eller troligtvis inte på enkätfrågan om surrogatmödraskap, medan 16 svarade ja eller troligtvis. På frågan om moderskapspresumtion svarade alla V-kandidaterna ja, medan alla V-kandidater utom en (som svarade troligtvis inte) svarade ja eller troligtvis på frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet. Att ta bort informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen, vilket Vänsterpartiet drivit i riksdagen, råder det inte riktigt full enighet om bland V-kandidaterna, men 23 svarade ja eller troligtvis på frågan om så bör ske. Två V-kandidater har tilldelats maxpoängen 25 poäng utifrån sina enkätsvar. Det är **Jörgen Persson** och **Lars Ohly**.

Bedömning: Vänsterpartiet är pålitliga när det gäller att driva hbt-frågor. En svaghet generellt för partiet kan dock vara en svårighet att få gehör för sin politik från andra partier då man befinner sig längst ut på vänsterkanten av riksdagspartierna och att det då finns en risk

att partiets agerande i sakfrågor inte leder till så mycket i praktiken. Skulle Vänsterpartiet hamna i regeringsställning, tillsammans med S och MP, efter valet är det upp till bevis om partiet förmår vara pådrivande i en regering för att den ska driva en hbt-vänlig politik.

Miljöpartiet de gröna

Medelpoäng ledamöterna: 11,3

Medelpoäng kandidaterna: 17,0

Svarsfrekvens enkäten: 73,5 procent (25 av 34)

Miljöpartiet i riksdagen har röstat hbt-vänligt i tre av de fyra omröstningar som poängsatts. I frågan om utredning av informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen var MP-ledamöterna dock avvisande och röstade nej. Något som kan tyckas förvånande eftersom partiet under mandatperioden motionerat om att det bör göras en översyn av om informationsplikt gällande hiv ska ingå i smittskyddslagen. Miljöpartisterna har inte varit lika aktiva som vänsterpartisterna när det gäller att interpellera och ställa skriftliga frågor i hbt-frågor, men liksom V-ledamöterna har också alla MP-ledamöter undertecknat någon motion i hbt-frågor. Högst poäng, maxpoängen 25, av MP-ledamöterna har **Ulf Holm** fått. Han har varit klart mest aktiv i hbt-frågor av miljöpartisterna och det skiljer nästan tio poäng mellan honom och de två, **Jan Lindholm** och **Helena Leander**, som med 16 poäng har tilldelats näst mest poäng av MP:s riksdagsledamöter.

MP-kandidaterna har genomgående fått höga poäng utifrån sina enkätsvar. Alla MP-kandidater utom en (som svarade troligtvis) svarade ja på frågan om moderskapspresumtion. På frågan om surrogatmödraskap svarade 22 ja eller troligtvis, medan tre svarade troligtvis inte. Alla MP-kandidaterna utom en (som svarar troligtvis) svarade också ja på frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet. Flest negativa svar från MP-kandidaterna kom på frågan om informationsplikten gällande hiv i smittskyddslagen. Fem MP-kandidater svarade nej eller troligtvis inte om att ta bort informationsplikten, medan 20 svarade ja eller troligtvis. En MP-kandidat, **Helena Leander**, nådde upp till maxpoängen 25 poäng utifrån sitt enkätsvar.

Bedömning: Miljöpartiet för genomgående en hbt-vänlig politik. Ett frågetecken kan dock vara hur högt man realpolitiskt värderar hbt-frågor i förhållande till att driva igenom andra delar av sin politik. Om man skulle hamna i regeringsställning, tillsammans med S och V, efter valet är det för Miljöpartiet upp till bevis om man förmår vara pådrivande i en regering för att den ska driva en hbt-vänlig politik.

Sverigedemokraterna

Medelpoäng kandidaterna: -2,5

Svarsfrekvens enkäten: 20,0 procent (4 av 20)

Sverigedemokraterna har, utifrån en lång rad opinionsmätningar, goda chanser att komma in i riksdagen vid valet i höst. Något som kan leda till att inget av de båda blocken får egen majoritet i riksdagen. I Sverigedemokraternas partiprogram kan man hitta följande hbt-negativa skrivningar:

”Sverigedemokraterna anser att äktenskapet skall vara förbehållet par bestående av man och kvinna.”

”Oerhört centralt är också att barnens bästa beaktas i alla situationer inom familjepolitikens område. Av dessa anledningar motsätter sig partiet krav från såväl ensamstående som från samkönade par eller polygama grupper om att få adoptera barn. Detta bortsett från speciella fall av anhörigadoption. Av samma skäl motsätter sig Sverigedemokraterna även lesbisk inseminationsrätt. Detta innebär på intet sätt att partiet motsätter sig eller nedvärderar dessa gruppers levnadsväl eller läggning.”

Dessa skrivningar överensstämmer med att partiet förklarar sig ha en värdekonservativ grundsyn. Det är noterbart att partiprogrammets skrivningar inte avslöjar att samkönade par sedan ett antal år har möjlighet att adoptera barn och att samkönade par bestående av två kvinnor har möjlighet att skaffa barn genom insemination inom sjukvården.

Endast fyra av Sverigedemokraternas riksdagskandidater svarade på RFSL:s enkätfrågor. Dessa svarade, föga förvånande, genomgående negativt på frågorna. Alla svarade nej på frågorna om moderskapspresumtion, surrogatmödraskap och ny lag om fastställande av könstillhörighet. Tre svarade nej och en troligtvis inte på frågan om informationsplikt gällande hiv i smittskyddslagen. På frågan om Rikspolisstyrelsen i sitt regleringsbrev bör få i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers

Partierna

kompetens kring hatbrott svarade dock en ja och två troligtvis, medan en svarade nej även på denna fråga.

Bedömning: Sverigedemokraterna intar tydligt negativa ståndpunkter i hbt-frågor och företräder en linje där man anser det är riktigt att hbt-personer diskrimineras i lagstiftningen. Partiet har sin grogrund i främlingsfientlighet, vilket gör att man ser med skepsis på alla som avviker från en norm om att vara svensk, heterosexuell och könsstereotyp. Det återstår att se om Sverigedemokraterna, om man tar plats i riksdagen, också aktivt kommer att bedriva en hbt-fientlig politik i form av lämna in hbt-fientliga motioner med mera.

Feministiskt initiativ

Medelpoäng kandidaterna: 21,3

Svarsfrekvens enkäten: 75,0 procent (15 av 20)

Som partinamnet indikerar driver Feministiskt initiativ en feministiskt inriktad politik med fokus på jämställdhet och kvinnors rättigheter. Partiet ifrågasätter också heteronormen och har visst fokus på att driva frågor om hbt-personers rättigheter.

De FI-kandidater som svarade på RFSL:s enkätfrågor svarade genomgående mycket positivt. Alla svarade ja på frågan om moderskapspresumtion och alla svarade också ja på frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet. Tolv svarade ja och en troligtvis på frågan om surrogatmödrskap, medan tio svarade ja och en troligtvis på frågan om borttagande av om informationsplikt gällande hiv i smittskyddslagen. Sammantaget gör detta att Feministiskt initiativ är det parti som fått den högsta medelpoängen bland partierna utifrån enkätsvaren, drygt 2 poäng högre än V-kandidaternas medelpoäng. Tre FI-kandidater har tilldelats maxpoängen 25 poäng utifrån sina enkätsvar: **Helena Molin**, **Gudrun Schyman** och **Stina Sundberg**.

Bedömning: Om Feministiskt initiativ blev representerat i riksdagen skulle man sannolikt driva hbt-frågor som en prioriterad fråga. Även om FI också efter valet troligen får fortsätta verka utanför riksdagen som en utomparlamentarisk röst har partiet möjlighet att utifrån den positionen göra avtryck i hbt-frågorna.

Piratpartiet

Medelpoäng kandidaterna: 12,0

Svarsfrekvens enkäten: 75,0 procent (15 av 20)

Piratpartiet är till stora delar ett enfrågeparti som verkar för att värna yttrandefriheten på Internet och driva integritetsfrågor kring exempelvis ifrågasättande av statens möjlighet att bedriva signalspaning. Denna fokusering gör att partiet inte har några konkreta ställningstaganden inom andra frågeområden. Däremot redovisar man i sitt principprogram en generell samhällelig grundsyn:

”Piratpartiet skall och kommer att agera för att exponera och fälla en regering som partiet anser inte lever upp till den respekt för människorätt som man ska kunna förvänta sig av en demokrati. Vi anser också att en sådan respekt aldrig ska villkoras, exempelvis baserat på härkomst, etnicitet, religion, kön, handikapp, ålder, sexuell läggning eller politisk åskådning.”

De kandidater från Piratpartiet som svarade på RFSL:s enkätfrågor svarade genomgående positivt. Alla utom en, som svarade troligtvis, svarade ja på frågan om moderskapspresumtion och alla utom en, som svarade troligtvis inte, svarade ja eller troligtvis på frågan om surrogatmödrskap. På frågan om ny lag om fastställande av könstillhörighet svarade alla ja eller troligtvis, medan tolv svarade ja eller troligtvis på frågan om borttagande av informationsplikt gällande hiv i smittskyddslagen. Eftersom hbt-frågor ligger utanför partiets kärnområde svarade PP-kandidaterna dock oftast, när de svarade ja i sakfrågan, på följdfrågan om de var beredda att arbeta aktivt för frågan att de inte var beredda att göra det. Detta gör att medelpoängen för PP-kandidaterna ändå blir förhållandevis låg med tanke på de genomgående positiva svaren i sak. De PP-kandidater som tilldelats högst poäng utifrån sina enkätsvar är **Anna Troberg** och **Sandra Grosse**, som båda tilldelats 20 poäng.

Bedömning: Det finns inget som tyder på att Piratpartiet, om man kom in i riksdagen, skulle motarbeta hbt-personers rättigheter. Snarare tyder det mesta på att man skulle stödja hbt-personers rättigheter i de fall då frågorna når omröstning. Däremot kanske man inte skulle driva hbt-frågor särskilt aktivt.

Poängsammanställning kandidaterna

Kandidat	Parti	Valkrets	Moderskapspresumtion	Driva frågan aktivt?	Surrogatmödraskap	Driva frågan aktivt?	Ny lag om fastställande av könstillhörighet	Driva frågan aktivt?	Ta bort informationsplikten gällande hiv-infektion ur smittskyddslagen	Driva frågan aktivt?	Stärka samtliga polisers kompetens kring hatbrott	Driva frågan aktivt?	Poäng
1. Andreas Carlgren	C	Stockholms kommun	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Gudrun Schyman	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Helena Leander	MP	Uppsala län	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Helena Molin	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Jens Sundström	FP	Norrbottnens län	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Jörgen Persson	V	Skåne läns södra	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Lars Ohly	V	Stockholms kommun	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
Stina Sundberg	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2	25
9. Gustav Fridolin	MP	Skåne läns norra och östra	3	2	3	1	3	2	3	2	3	2	24
Jonas Göthner	FI	Hela landet	3	2	3	1	3	2	3	2	3	2	24
Kerstin Haglö	S	Blekinge län	3	2	3	2	3	2	3	1	3	2	24
Linnéa Sjögren	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	2	3	1	3	2	24
Roya Hakimnia	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	2	3	1	3	2	24
Sissela Nordling Blanco	FI	Hela landet	3	2	3	1	3	2	3	2	3	2	24
15. Camilla Lindberg	FP	Dalarnas län	3	1	3	2	3	2	3	1	3	2	23
Magdalena Streijffert	S	Hallands län	3	2	3	2	3	1	3	1	3	2	23
Peter Bowin	V	Blekinge län	3	2	3	2	3	1	3	1	3	2	23
18. Katarina Michanek	FI	Hela landet	3	2	3	1	3	1	3	1	3	2	22
19. Birgitta Ohlsson	FP	Stockholms kommun	3	2	3	2	3	2	1	0	3	2	21
Carin Högstedt	V	Kronobergs län	3	2	3	1	3	1	3	0	3	2	21
Hans Linde	V	Göteborgs kommun	3	2	1	0	3	2	3	2	3	2	21
Jens Holm	V	Stockholms län	3	2	3	2	3	2	1	0	3	2	21
Josefin Brink	V	Stockholms kommun	3	2	1	0	3	2	3	2	3	2	21
Maria Abrahamsson	M	Stockholms kommun	3	2	3	2	3	2	1	0	3	2	21
Renée Jeryd	S	Västra Götalands läns norra	3	2	3	2	3	2	1	0	3	2	21
Ruzica Stanojevic	V	Skåne läns norra och östra	3	2	1	0	3	2	3	2	3	2	21
Torbjörn Björnlund	V	Östergötlands län	3	2	3	2	3	2	1	0	3	2	21
Ulf Holm	MP	Skåne läns södra	3	2	1	0	3	2	3	2	3	2	21
29. Amineh Kakabaveh	V	Stockholms län	3	2	0	0	3	2	3	2	3	2	20
Anna Troberg	PP	Hela landet	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	20
Börje Vestlund	S	Stockholms kommun	3	2	0	0	3	2	3	2	3	2	20
Hillevi Larsson	S	Malmö kommun	3	2	0	0	3	2	3	2	3	2	20
Ida Legnemark	V	Västra Götalands läns södra	3	1	1	0	3	2	3	2	3	2	20
Jenny Sandsten	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	1	1	0	3	2	20
Marianne Berg	V	Malmö kommun	3	2	1	0	3	2	3	1	3	2	20
Mats Pertoft	MP	Stockholms län	3	2	3	1	3	1	3	0	3	1	20
Sandra Grosse	PP	Hela landet	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	20
Ulrika Hagström	FI	Hela landet	3	2	1	0	3	2	3	1	3	2	20
Åsa Lindestam	S	Gävleborgs län	3	2	0	0	3	2	3	2	3	2	20
40. Agneta Berliner	FP	Västmanlands län	3	1	3	2	1	0	3	1	3	2	19
Annamaria Bauer	V	Gotlands län	3	2	3	2	3	2	-1	0	3	2	19
Carl-Johan Rehbinder	PP	Hela landet	3	1	3	1	3	1	3	1	3	0	19
Cecilia Billskog	FI	Hela landet	3	2	3	2	3	2	-1	0	3	2	19
Cheryl Jones Fur	MP	Kronobergs län	3	2	1	0	3	1	3	1	3	2	19
Eva Olofsson	V	Göteborgs kommun	3	2	-1	0	3	2	3	2	3	2	19
Fredrik Lundh Sammel	S	Norrbottnens län	3	2	1	0	3	1	3	1	3	2	19
Johan Hellström	MP	Västra Götalands läns södra	3	1	3	1	3	2	1	0	3	2	19
Kristin Tran	FI	Hela landet	3	1	0	0	3	2	3	2	3	2	19
Lena Olsson	V	Dalarnas län	3	2	0	0	3	2	3	1	3	2	19
MonaLisa Norrman	V	Jämtlands län	3	2	-1	0	3	2	3	2	3	2	19
51. Annie Johansson	C	Jönköpings län	3	1	3	1	3	1	1	0	3	2	18
Bodil Ceballos	MP	Gävleborgs län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	2	18
Erika Hedblom	C	Malmö kommun	3	1	3	1	3	1	1	0	3	2	18
Gunvor G Ericson	MP	Södermanlands län	3	1	1	0	3	2	3	1	3	1	18
Valter Mutt	MP	Göteborgs kommun	3	2	3	1	3	1	0	0	3	2	18
Åsa Romson	MP	Stockholms kommun	3	1	1	0	3	2	3	0	3	2	18
57. Ali Esbati	V	Stockholms län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Andreas Larsson	PP	Lista Mitt	3	0	3	0	3	1	3	0	3	1	17
Carina Ohlsson	S	Västra Götalands läns östra	3	1	0	0	3	1	3	1	3	2	17
Carl Emanuelsson	FI	Hela landet	3	1	3	1	3	1	0	0	3	2	17
Elin Lundgren	S	Gävleborgs län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Gita Nabavi	FI	Hela landet	3	2	3	1	3	1	0	0	3	1	17
Hélène Nordin	MP	Blekinge län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Håkan Juholt	S	Kalmar län	3	2	1	0	3	2	1	0	3	2	17
Jonas Eriksson	MP	Örebro län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Jonas Gunnarsson	S	Värmlands län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Kew Nordqvist	MP	Jönköpings län	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Maria Wetterstrand	MP	Stockholms kommun	3	1	1	0	3	1	3	1	3	1	17
Marie Nordén	S	Jämtlands län	3	2	3	1	3	1	0	0	3	1	17
Sara Karlsson	S	Södermanlands län	3	1	3	1	3	1	1	0	3	1	17
Tommy Waidelich	S	Stockholms län	1	0	1	0	3	2	3	2	3	2	17
72. Anna Ekström	FP	Blekinge län	3	2	0	0	3	2	1	0	3	2	16
Bengt Berg	V	Värmlands län	3	1	3	1	3	1	0	0	3	1	16
Caroline Helmersson Olsson	S	Södermanlands län	3	1	0	0	3	2	3	0	3	1	16
Daniel Bergvall	MP	Gotlands län	3	1	3	1	3	0	1	0	3	1	16
Egon Frid	V	Västra Götalands läns östra	3	2	0	0	3	2	1	0	3	2	16
Frank Nilsson	C	Norrbottnens län	3	1	3	1	3	1	0	0	3	1	16

Poängsammanställning kandidaterna

Nyamko Sabuni	FP	Stockholms län	3	0	-	0	3	0	-1	0	3	0	8
Pyry Niemi	S	Uppsala län	1	0	1	0	1	0	0	0	3	2	8
Ulf Nilsson	FP	Skåne läns södra	3	1	1	0	3	0	-1	0	1	0	8
170. Anders Åkesson	C	Kalmar län	1	0	0	0	1	0	0	0	3	2	7
Ewa Björling	M	Stockholms län	3	1	3	1	1	0	-1	0	-1	0	7
Isak Frohm	S	Västerbottens län	1	0	0	0	1	0	0	0	3	2	7
Jan R Andersson	M	Kalmar län	1	0	1	0	3	1	0	0	1	0	7
Jörgen Andersson	M	Kalmar län	3	0	1	0	0	0	-1	0	3	1	7
Tobias Krantz	FP	Jönköpings län	3	1	-1	0	3	1	-1	0	1	0	7
Åsa Torstensson	C	Västra Götalands läns västra	1	0	0	0	1	0	0	0	3	2	7
177. Anders Andersson	KD	Kalmar län	0	0	0	0	1	0	1	0	3	1	6
Christer Nylander	FP	Skåne läns norra och östra	3	1	-	0	-	0	1	0	1	0	6
Edward Riedl	M	Västerbottens län	1	0	0	0	1	0	-1	0	3	2	6
Lennart Sjögren	KD	Gävleborgs län	1	0	-1	0	1	0	3	1	1	0	6
Mikael Nilsson	PP	Hela landet	3	1	1	0	1	0	0	0	0	0	6
Ola Johansson	C	Hallands län	1	0	0	0	1	0	0	0	3	1	6
Solveig Hellquist	FP	Västernorrlands län	3	1	-1	0	3	0	-1	0	1	0	6
Stefan Caplan	M	Västra Götalands läns västra	1	0	0	0	1	0	0	0	3	1	6
Susanna Haby	M	Göteborgs kommun	0	0	0	0	1	0	1	0	3	1	6
186. Jan Ertsborn	FP	Hallands län	3	1	-1	0	1	0	0	0	1	0	5
Kerstin Hermansson	C	Västra Götalands läns södra	0	0	-1	0	3	0	-1	0	3	1	5
Lars Tysklind	FP	Västra Götalands läns västra	3	1	-1	0	1	0	0	0	1	0	5
Lena Asplund	M	Västernorrlands län	1	0	0	0	1	0	-1	0	3	1	5
Lennart Pettersson	C	Skåne läns västra	1	0	0	0	1	0	-1	0	3	1	5
Pernilla Gunther	KD	Västra Götalands läns norra	1	0	-1	0	1	0	0	0	3	1	5
Rickard Olsson	PP	Lista Mitt	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	5
193. Anna Svalander	FP	Västra Götalands läns södra	3	1	-1	0	1	0	-1	0	1	0	4
Ismail Kamil	FP	Uppsala län	3	1	-1	0	1	0	-1	0	1	0	4
Johan Pehrson	FP	Örebro län	3	1	-1	0	1	0	0	0	0	0	4
Jonas Jacobsson	M	Skåne läns västra	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	4
Michael Anefur	KD	Skåne läns norra och östra	0	0	-1	0	-	0	0	0	3	2	4
Ulf Berg	M	Dalarnas län	3	1	0	0	1	0	-1	0	0	0	4
199. Anders Sellström	KD	Västerbottens län	-1	0	-1	0	1	0	-1	0	3	2	3
Gustav Nipe	PP	Lista Syd	-	0	1	0	1	0	1	0	0	0	3
Stefan Attefall	KD	Jönköpings län	-1	0	-1	0	1	0	-1	0	3	2	3
Sverker Thorén	FP	Kalmar län	3	0	-1	0	1	0	-1	0	1	0	3
203. Dan Kihlström	KD	Värmlands län	-1	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	2
Emma Henriksson	KD	Stockholms län	0	0	-1	0	1	0	1	0	1	0	2
Lars Gustafsson	KD	Hallands län	0	0	-1	0	0	0	-1	0	3	1	2
Liza-Maria Norlin	KD	Västernorrlands län	-1	0	-1	0	0	0	0	0	3	1	2
Staffan Danielsson	C	Östergötlands län	1	0	0	0	1	0	-1	0	1	0	2
208. Johnny Skalin	SD	Hela landet	-1	0	-1	0	-1	0	0	0	3	1	1
Maria Larsson	KD	Jönköpings län	-1	0	-1	0	0	0	-1	0	3	1	1
Ann-Charlotte Hammar Johnsson	M	Skåne läns västra	0	0	0	0	0	0	-1	0	1	0	0
Hans Wallmark	M	Skåne läns norra och östra	1	0	-1	0	0	0	-1	0	1	0	0
Johan Hultberg	M	Kronobergs län	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Patrick Reslow	M	Malmö kommun	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	3	1	0
214. Jan Ericson	M	Västra Götalands läns södra	0	0	-1	0	-1	0	-1	0	1	0	-2
215. Lars-Arne Staxäng	M	Västra Götalands läns västra	-1	0	-1	0	0	0	-1	0	0	0	-3
Margareta Sandstedt	SD	Hela landet	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	1	0	-3
William Petzäll	SD	Hela landet	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	1	0	-3
Yvonne Andersson	KD	Östergötlands län	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	1	0	-3
219. Margareta B Kjellin	M	Gävleborgs län	-1	0	-1	0	0	0	-1	0	-1	0	-4
Tobias Billström	M	Malmö kommun	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-	0	-4
221. Anti Avsan	M	Stockholms län	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-5
Boriana Åberg	M	Skåne läns södra	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-5
Hans Rothenberg	M	Göteborgs kommun	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-5
Jessika Vilhelmsson	M	Uppsala län	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-5
Lars Isovaara	SD	Hela landet	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-5
Lotta Finstorp	M	Södermanlands län	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0	-5

Poängsammanställning kandidaterna

Otto von Arnold	KD	Skåne läns södra																	x
Patrik Björck	S	Västra Götalands läns östra																	x
Per Bill	M	Uppsala län																	x
Per Lodenius	C	Stockholms län																	x
Per Ramhorn	SD	Hela landet																	x
Per Svedberg	S	Gävleborgs län																	x
Per Åsling	C	Jämtlands län																	x
Peter Eriksson	MP	Norrbottnens län																	x
Peter Hultqvist	S	Dalarnas län																	x
Peter Jeppson	S	Blekinge län																	x
Peter Johansson	S	Västra Götalands läns norra																	x
Peter Persson	S	Jönköpings län																	x
Phia Andersson	S	Västra Götalands läns södra																	x
Pia Nilsson	S	Västmanlands län																	x
Richard Jomshof	SD	Hela landet																	x
Roger Tiefensee	C	Södermanlands län																	x
Roland Bäckman	S	Gävleborgs län																	x
Rossana Dinamarca	V	Västra Götalands läns norra																	x
Roza Güclü Hedin	S	Dalarnas län																	x
Sahar Mosleh	FI	Hela landet																	x
Saila Quicklund	M	Jämtlands län																	x
Shadiye Heydari	S	Göteborgs kommun																	x
Sofia Arkelsten	M	Stockholms kommun																	x
Sofia Larsen	C	Örebro län																	x
Sofia Modigh	KD	Västmanlands län																	x
Solveig Zander	C	Uppsala län																	x
Staffan Anger	M	Västmanlands län																	x
Sten Andersson	SD	Hela landet																	x
Sten Bergheden	M	Västra Götalands läns östra																	x
Sten Tolgfors	M	Örebro län																	x
Susanne Eberstein	S	Västernorrlands län																	x
Suzanne Svensson	S	Blekinge län																	x
Sven Bosarfve	FP	Gotlands län																	x
Sven-Erik Österberg	S	Västmanlands län																	x
Sven-Olof Sällström	SD	Hela landet																	x
Thomas Östros	S	Uppsala län																	x
Tina Ehn	MP	Västra Götalands läns västra																	x
Tomas Eneroth	S	Kronobergs län																	x
Tomas Nilsson	S	Norrbottnens län																	x
Tony Wiklander	SD	Hela landet																	x
Torkild Strandberg	FP	Skåne läns västra																	x
Ulrika Carlsson	C	Västra Götalands läns östra																	x
Urban Ahlin	S	Västra Götalands läns östra																	x
Veronica Palm	S	Stockholms kommun																	x
Wilo Abdulle	FI	Hela landet																	x
Yilmaz Kerimo	S	Stockholms län																	x

Poängsatta enkätfrågor

1. Moderskapspresumtion

Är du för att moderskapspresumtion inför i fall där en kvinna som är gift eller registrerad partner med en kvinna föder barn, så att medmaman från början också blir juridisk förälder?

Svarsalternativ:

JA (3 poäng)

Troligtvis (1 poäng)

Troligtvis inte (0 poäng)

NEJ (-1 poäng)

2. Surrogatmödraskap

Är du för en lagändring som gör det möjligt att skaffa barn i Sverige genom surrogatmödraskap?

Svarsalternativ:

JA (3 poäng)

Troligtvis (1 poäng)

Troligtvis inte (0 poäng)

NEJ (-1 poäng)

3. Lagen om fastställande av konstllhörighet

Är du för att en moderniserad lag om fastställande av konstllhörighet antas som gör det möjligt för alla transpersoner att få ny konstllhörighet fastställt utan att krav ställs på att vara ogift, myndig, svensk medborgare och att ha blivit steriliserad?

Svarsalternativ:

• JA (3 poäng)

• Troligtvis (1 poäng)

• Troligtvis inte (0 poäng)

• NEJ (-1 poäng)

4. Informationsplikten i smittskyddslagen gällande hiv-infektion

Är du för att informationsplikten i smittskyddslagen gällande hiv-infektion tas bort?

Svarsalternativ:

JA (3 poäng)

Troligtvis (1 poäng)

Troligtvis inte (0 poäng)

NEJ (-1 poäng)

5. Polisens kompetens kring hatbrott

Är du för att Rikspolisstyrelsen i sitt regleringsbrev får i uppdrag att vidta åtgärder för att öka samtliga polisers kompetens kring hatbrott? Detta i syfte att polisen ska bli bättre på att förebygga, upptäcka och utreda hatbrott.

Svarsalternativ:

• JA (3 poäng)

• Troligtvis (1 poäng)

• Troligtvis inte (0 poäng)

• NEJ (-1 poäng)

Till varje fråga fogades en följdfråga som löd:

Om du svarade ja hur troligt bedömer du det är att du som riksdagsledamot aktivt skulle driva denna fråga?

Svarsalternativ

• Ja, jag skulle driva denna fråga aktivt (2 poäng)

• Det är möjligt att jag skulle driva denna fråga aktivt (1 poäng)

• Nej, jag skulle inte driva denna fråga aktivt (0 poäng)

Poängsammanställning ledamöterna

Kandidat	Parti	Valkrets	Könsneutralt äktenskap 2009	Översyn av tillämpningen av asyrlagen pga kön och sexuell läggning 2009	Insemination för ensamstående kvinnor 2010	Utvärdering av smittskyddslagens regler om informationsplikt 2008	Motioner	Interpellation	Skriftlig fråga	Poäng
1. Börje Vestlund	S	Stockholms kommun	3	3	3	3	3	5	5	25
Elina Linna	V	Södermanlands län	3	3	3	3	3	5	5	25
Josefin Brink	V	Stockholms län	3	3	3	3	3	5	5	25
Kalle Larsson	V	Stockholms kommun	3	3	3	3	3	5	5	25
LiseLotte Olsson	V	Västerbottens län	3	3	3	3	3	5	5	25
Ulf Holm	MP	Skåne läns södra	3	3	3	3	3	5	5	25
7. Eva Olofsson	V	Göteborgs kommun	3	0	3	3	3	5	5	22
Hans Linde	V	Göteborgs kommun	3	3	0	3	3	5	5	22
Marianne Berg	V	Malmö kommun	3	0	3	3	3	5	5	22
10. Elisebeht Markström	S	Södermanlands län	3	3	3	-1	3	5	5	21
11. Egon Frid	V	Västra Götalands läns östra	3	3	3	3	3	0	5	20
Rossana Dinamarca	V	Västra Götalands läns norra	3	3	3	3	3	0	5	20
13. Gunilla Wahlén	V	Västernorrlands län	0	3	3	3	3	5	0	17
14. Eva-Lena Jansson	S	Örebro län	3	3	3	-1	3	0	5	16
Helena Leander	MP	Uppsala län	3	3	3	-1	3	0	5	16
Jan Lindholm	MP	Dalarnas län	3	3	3	-1	3	5	0	16
Johan Löfstrand	S	Östergötlands län	3	3	3	-1	3	0	5	16
Magdalena Streijffert	S	Hallands län	3	3	3	-1	3	5	0	16
Maria Stenberg	S	Norrbottnens län	3	3	3	-1	3	0	5	16
20. Amineh Kakabaveh	V	Stockholms kommun	3	3	3	3	3	0	0	15
Jacob Johnson	V	Uppsala län	3	3	3	3	3	0	0	15
Kent Persson	V	Västmanlands län	3	3	3	3	3	0	0	15
Marie Engström	V	Värmlands län	3	3	3	3	3	0	0	15
Wiwi-Anne Johansson	V	Västra Götalands läns västra	3	3	3	3	3	0	0	15
25. Barbro Westerholm	FP	Stockholms län	3	0	-1	-1	3	5	5	14
Mikael Damberg	S	Stockholms län	3	3	3	0	0	0	5	14
27. Ameer Sachet	S	Örebro län	3	0	3	-1	3	0	5	13
Fredrik Lundh Sammeli	S	Norrbottnens län	3	0	3	-1	3	0	5	13
Gunvor G Ericson	MP	Södermanlands län	3	0	3	-1	3	5	0	13
Louise Malmström	S	Östergötlands län	3	3	0	-1	3	0	5	13
Thomas Bodström	S	Örebro län	3	0	3	-1	3	5	0	13
Ylva Johansson	S	Skåne läns norra och östra	3	0	3	-1	3	5	0	13
33. Alice Åström	V	Jönköpings län	3	3	3	0	3	0	0	12
Anneli Särnblad	S	Dalarnas län	3	3	3	-	3	0	0	12
Kerstin Engle	S	Skåne läns norra och östra	3	3	3	0	3	0	0	12
Maryam Yazdanfar	S	Stockholms län	3	3	3	-	3	0	0	12
Per Bolund	MP	Stockholms kommun	3	3	3	-	3	0	0	12
Peter Pedersen	V	Örebro län	3	3	0	3	3	0	0	12
Siv Holma	V	Norrbottnens län	3	3	3	0	3	0	0	12
Torbjörn Björlund	V	Östergötlands län	0	3	3	3	3	0	0	12
Ulla Andersson	V	Gävleborgs län	3	3	3	0	3	0	0	12
42. Anders Karlsson	S	Skåne läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Anders Ygeman	S	Stockholms kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Ann Arleklo	S	Skåne läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Ann-Christin Ahlberg	S	Västra Götalands läns södra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Berit Högman	S	Värmlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Birgitta Eriksson	S	Västra Götalands läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Birgitta Ohlsson	FP	Stockholms kommun	0	-1	-	-1	3	5	5	11
Bosse Ringholm	S	Stockholms kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Carin Runeson	S	Dalarnas län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Caroline Helmersson-Olsson	S	Södermanlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Catharina Bråkenhielm	S	Västra Götalands läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Christer Engelhardt	S	Gotlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Christin Hagberg	S	Skåne läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Christina Axelsson	S	Stockholms län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Christina Oskarsson	S	Västra Götalands läns norra	3	3	3	-1	3	0	0	11

Poängsammanställning ledamöterna

Christina Zedell	S	Stockholms län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Claes-Göran Brandin	S	Göteborgs kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Désirée Liljevall	S	Kalmar län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Esabelle Dingizian	MP	Stockholms län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Eva Sonidsson	S	Västernorrlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Gunilla Carlsson	S	Göteborgs kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Gunnar Sandberg	S	Jämtlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Hans Olsson	S	Västra Götalands läns södra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Hans Stenberg	S	Västernorrlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Helén Pettersson	S	Västerbottens län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Inger Jarl Beck	S	Skåne läns södra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Jennie Nilsson	S	Hallands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Karin Svensson Smith	MP	Malmö kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Kenneth G Forslund	S	Västra Götalands läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Kerstin Haglö	S	Blekinge län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Krister Örnfjäder	S	Kalmar län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Lage Rahm	MP	Göteborgs kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Lars Johansson	S	Göteborgs kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Lars Lilja	S	Västerbottens län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Lars Mejern Larsson	S	Värmlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Lena Olsson	V	Dalarnas län	0	0	0	3	3	0	5	11
Matilda Ernkrans	S	Örebro län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Mats Pertoft	MP	Stockholms län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Max Andersson	MP	Göteborgs kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Mikael Johansson	MP	Örebro län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Per Svedberg	S	Gävleborgs län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Phia Andersson	S	Västra Götalands läns södra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Raimo Pärssinen	S	Gävleborgs län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Sven-Erik Österberg	S	Västmanlands län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Sylvia Lindgren	S	Stockholms kommun	3	3	3	-1	3	0	0	11
Tina Ehn	MP	Västra Götalands läns västra	3	3	3	-1	3	0	0	11
Tomas Eneroth	S	Kronobergs län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Tommy Waidelich	S	Stockholms län	3	3	3	-1	3	0	0	11
Åsa Lindestam	S	Gävleborgs län	3	3	3	-1	3	0	0	11
91. Karl Gustav Abramsson	S	Västerbottens län	0	3	3	-1	0	0	5	10
92. Carina Ohlsson	S	Västra Götalands läns östra	3	3	3	0	0	0	0	9
Jörgen Hellman	S	Västra Götalands läns norra	3	3	3	0	0	0	0	9
Leif Jakobsson	S	Malmö kommun	0	3	3	0	3	0	0	9
Lennart Axelsson	S	Örebro län	3	0	3	0	3	0	0	9
Maria Kornevik Jakobsson	C	Västra Götalands läns västra	3	0	-1	-1	3	0	5	9
Nikos Papadopoulos	S	Stockholms kommun	3	3	0	0	3	0	0	9
Peter Eriksson	MP	Östergötlands län	3	3	0	0	3	0	0	9
Peter Hultqvist	S	Dalarnas län	3	3	3	0	0	0	0	9
Thomas Nihlén	MP	Västerbottens län	3	0	3	0	3	0	0	9
Urban Ahlin	S	Västra Götalands läns östra	3	3	3	0	0	0	0	9
102. Agneta Lundberg	S	Västernorrlands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Alf Eriksson	S	Hallands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Berit Andnor	S	Jämtlands län	3	0	3	-1	3	0	0	8
Björn von Sydow	S	Stockholms län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Bo Bernhardsson	S	Skåne läns södra	3	3	3	-1	0	0	0	8
Bodil Ceballos	MP	Gävleborgs län	0	3	3	-1	3	0	0	8
Britta Rådström	S	Västerbottens län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Carina Moberg	S	Stockholms län	3	3	0	-1	3	0	0	8
Christer Adelsbo	S	Skåne läns norra och östra	3	3	3	-1	0	0	0	8
Fredrick Federley	C	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	3	0	5	8
Hans Hoff	S	Hallands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Helena Bargholtz	FP	Stockholms län	3	-1	-1	-1	3	0	5	8
Helene Petersson	S	Jönköpings län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Hillevi Larsson	S	Malmö kommun	0	0	0	-	3	5	0	8
Jan Björkman	S	Blekinge län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Jan Emanuel Johansson	S	Stockholms län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Jan-Olof Larsson	S	Västra Götalands läns västra	3	3	3	-1	0	0	0	8
Jasenko Osmanovic	S	Västernorrlands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Karin Åström	S	Norrbottnens län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Kent Hårstedt	S	Skåne läns västra	0	3	3	-1	3	0	0	8
Kurt Kvarnström	S	Dalarnas län	3	0	3	-1	3	0	0	8
Laila Bjurling	S	Södermanlands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Lars U Granberg	S	Norrbottnens län	3	3	0	-1	3	0	0	8

Poängsammanställning ledamöterna

Lars Wegendal	S	Kronobergs län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Leif Pagrotsky	S	Göteborgs kommun	3	0	3	-1	3	0	0	8
Luciano Astudillo	S	Malmö kommun	3	0	3	-1	3	0	0	8
Margareta Persson	S	Jönköpings län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Marie Granlund	S	Malmö kommun	3	0	3	-1	3	0	0	8
Marie Nordén	S	Jämtlands län	3	3	0	-1	3	0	0	8
Marina Pettersson	S	Värmlands län	3	3	0	-1	3	0	0	8
Mats Berglind	S	Uppsala län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Mehmet Kaplan	MP	Stockholms kommun	0	3	3	-1	3	0	0	8
Michael Hagberg	S	Södermanlands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Monica Green	S	Västra Götalands läns östra	3	3	3	-1	0	0	0	8
Olof Lavesson	M	Malmö kommun	3	-1	-1	-1	3	0	5	8
Patrik Björck	S	Västra Götalands läns östra	3	3	0	-1	3	0	0	8
Peter Jeppsson	S	Blekinge län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Peter Jonsson	S	Västra Götalands läns norra	3	3	3	-1	0	0	0	8
Peter Rådberg	MP	Västra Götalands läns norra	0	3	3	-1	3	0	0	8
Pia Nilsson	S	Västmanlands län	3	3	0	-1	3	0	0	8
Renée Jeryd	S	Västra Götalands läns norra	3	3	3	-1	0	0	0	8
Roland Bäckman	S	Gävleborgs län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Ronny Olander	S	Skåne läns södra	3	3	0	-1	3	0	0	8
Sonia Karlsson	S	Östergötlands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Susanne Eberstein	S	Västernorrlands län	0	3	3	-1	3	0	0	8
Thomas Strand	S	Jönköpings län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Thomas Östros	S	Uppsala län	0	3	3	-1	3	0	0	8
Tina Acketoft	FP	Skåne läns västra	3	-1	-1	-1	3	0	5	8
Tommy Ternemar	S	Värmlands län	3	3	3	-1	0	0	0	8
Tone Tingsgård	S	Uppsala län	3	0	3	-1	3	0	0	8
Veronica Palm	S	Stockholms kommun	0	3	3	-1	3	0	0	8
153. Désirée Pethrus Engström	KD	Stockholms kommun	0	0	-1	0	3	5	0	7
154. Anne Ludvigsson	S	Östergötlands län	0	3	3	0	0	0	0	6
Göran Persson	S	Skåne läns norra och östra	0	3	0	0	3	0	0	6
Jan R Andersson	M	Kalmar län	0	-1	0	-1	3	0	5	6
Lars Ohly	V	Stockholms län	3	0	0	0	3	0	0	6
Leif Pettersson	S	Norrbottnens län	3	0	3	-	0	0	0	6
Lena Hallengren	S	Kalmar län	0	3	3	-	0	0	0	6
Mikaela Valtersson	MP	Stockholms län	3	0	0	0	3	0	0	6
Morgan Johansson	S	Skåne läns södra	3	0	3	0	0	0	0	6
Yilmaz Kerimo	S	Stockholms län	3	0	3	0	0	0	0	6
163. Agneta Gille	S	Uppsala län	0	3	3	-1	0	0	0	5
Ann-Kristine Johansson	S	Värmlands län	0	3	3	-1	0	0	0	5
Billy Gustafsson	S	Östergötlands län	0	3	3	-1	0	0	0	5
Carina Adolfsson Elgestam	S	Kronobergs län	3	3	0	-1	0	0	0	5
Carina Hägg	S	Jönköpings län	3	0	3	-1	0	0	0	5
Cecilia Wikström	FP	Uppsala län	3	-1	-	0	3	0	0	5
Ibrahim Baylan	S	Västerbottens län	3	0	0	-1	3	0	0	5
Kristina Zakrisson	S	Norrbottnens län	3	-1	0	-	3	0	0	5
Lars Lindblad	M	Skåne läns södra	3	0	-1	0	3	0	0	5
Margareta Israelsson	S	Västmanlands län	3	-1	0	0	3	0	0	5
Maria Wetterstrand	MP	Stockholms kommun	3	0	0	-1	3	0	0	5
Olle Thorell	S	Västmanlands län	3	0	0	-1	3	0	0	5
Sinikka Bohlin	S	Gävleborgs län	0	3	3	-1	0	0	0	5
Siw Wittgren-Ahl	S	Göteborgs kommun	0	3	0	-1	3	0	0	5
177. Agneta Berliner	FP	Västmanlands län	3	0	-1	-1	3	0	0	4
Anna Kinberg Batra	M	Stockholms län	3	0	-1	-1	3	0	0	4
Anna König Jerlemyr	M	Stockholms kommun	3	-	-1	-1	3	0	0	4
Annie Johansson	C	Jönköpings län	3	-1	0	-1	3	0	0	4
Annika Qarlsso	C	Västra Götalands läns norra	3	-1	0	-1	3	0	0	4
Birgitta Sellén	C	Västernorrlands län	3	-1	0	-1	3	0	0	4
Eva Flyborg	FP	Göteborgs kommun	3	-1	0	-1	3	0	0	4
Göran Thingwall	-	Stockholms län	3	-1	3	-1	0	0	0	4
Hans Backman	FP	Gävleborgs län	3	-1	0	-1	3	0	0	4
Jan Ertsborn	FP	Hallands län	3	-1	-1	0	3	0	0	4
Kenneth Johansson	C	Dalarnas län	3	0	-1	-1	3	0	0	4
Lena Asplund	M	Västernorrlands län	3	0	-1	-1	3	0	0	4
Magdalena Andersson	M	Jönköpings län	3	-1	0	-1	3	0	0	4
190. Cecilia Wigström	FP	Göteborgs kommun	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Claes Västerteg	C	Västra Götalands läns södra	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Fredrik Olovsson	S	Södermanlands län	0	0	-	0	3	0	0	3

Poängsammanställning ledamöterna

Greger Tidlund	S	Södermanlands län	-	-	3	-	0	0	0	3
Håkan Juholt	S	Kalmar län	0	0	3	0	0	0	0	3
Johan Linander	C	Skåne läns södra	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Johan Pehrson	FP	Örebro län	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Liselott Hagberg	FP	Södermanlands län	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Margareta Pålsson	M	Skåne läns norra och östra	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Maria Lundqvist-Brömster	FP	Västerbottens län	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Marita Ulvskog	S	Dalarnas län	3	0	-	0	0	0	0	3
Mona Sahlin	S	Stockholms län	0	0	0	0	3	0	0	3
Sofia Arkelsten	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Sofia Larsen	C	Örebro län	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Tomas Tobé	M	Gävleborgs län	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Ulf Nilsson	FP	Skåne läns södra	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Ulrika Carlsson	C	Västra Götalands läns östra	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
Ulrika Karlsson	M	Uppsala län	3	-1	-1	-1	3	0	0	3
208. Aleksander Gabelic	S	Östergötlands län	0	0	3	-1	0	0	0	2
Anders Åkesson	C	Kalmar län	3	0	0	-1	0	0	0	2
Anna Tenje	M	Kronobergs län	-	-	-1	-	3	0	0	2
Christopher Ödmann	MP	Stockholms kommun	-	-	-	-1	3	0	0	2
Hannah Bergstedt	S	Norrbottnens län	-	-	-	-1	3	0	0	2
Per Åsling	C	Jämtlands län	3	-1	0	0	0	0	0	2
Pär Nuder	S	Stockholms län	-	-	-	-1	3	0	0	2
Rose-Marie Carlsson	S	Malmö kommun	-	-	-	-1	3	0	0	2
Tobias Krantz	FP	Jönköpings län	3	0	-	-1	0	0	0	2
217. Anne Marie Brodén	M	Hallands län	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Anne-Marie Pålsson	M	Skåne läns södra	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Anti Avsan	M	Stockholms län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Cecilie Tenfjord-Toftby	M	Västra Götalands läns södra	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Christian Holm	M	Värmlands län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Christine Jönsson	M	Skåne läns södra	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Fredrik Malm	FP	Stockholms kommun	-	-	-1	-1	3	0	0	1
Gunnel Wallin	C	Skåne läns norra och östra	3	-1	-1	-	0	0	0	1
Gustav Blix	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-	0	0	0	1
Henrik von Sydow	M	Hallands län	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Hillevi Engström	M	Stockholms län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Isabella Jernbeck	M	Stockholms län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Jan Andersson	C	Hallands län	3	-1	0	-1	0	0	0	1
Jan-Evert Rådström	M	Värmlands län	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Jörgen Johansson	C	Västmanlands län	3	-1	0	-1	0	0	0	1
Karin Enström	M	Stockholms län	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Karin Granbom Ellison	FP	Östergötlands län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Lennart Levi	C	Stockholms län	3	-1	0	-1	0	0	0	1
Lennart Pettersson	C	Skåne läns västra	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Nils Oskar Nilsson	M	Stockholms län	3	-1	0	-1	0	0	0	1
Nina Larsson	FP	Värmlands län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Roger Tiefensee	C	Södermanlands län	3	-1	-1	-	0	0	0	1
Solveig Ternström	C	Stockholms kommun	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Staffan Anger	M	Västmanlands län	3	-1	-1	0	0	0	0	1
Sven Bergström	C	Gävleborgs län	3	0	-1	-1	0	0	0	1
Willemo Carlsson	M	Kronobergs län	3	-1	-	-1	0	0	0	1
243. Allan Widman	FP	Malmö kommun	0	-1	-1	-1	3	0	0	0
Andreas Norlén	M	Östergötlands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Anita Brodén	FP	Västra Götalands läns norra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Anna Lilliehöök	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Ann-Charlotte Hammar Johnsson	M	Skåne läns västra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Annicka Engblom	M	Blekinge län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Bertil Kjellberg	M	Västernorrlands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Björn Leivik	M	Västra Götalands läns norra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Camilla Lindberg	FP	Dalarnas län	0	-1	-1	-1	3	0	0	0
Cecilia Widengren	M	Västra Götalands läns östra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Christer Nylander	FP	Skåne läns norra och östra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Eliza Roszkowska Öberg	M	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Eva Bengtson Skogsberg	M	Kalmar län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Eva Selin Lindgren	C	Göteborgs kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Ewa Thalén Finné	M	Skåne läns södra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Finn Bengtsson	M	Östergötlands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Fredrik Schulte	M	Stockholms län	1	0	0	-1	0	0	0	0
Gulan Avci	FP	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0

Poängsammanställning ledamöterna

Gunnar Andrén	FP	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Gunnar Axén	M	Östergötlands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Göran Lennmarker	M	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Göran Lindblad	M	Göteborgs kommun	0	0	0	0	0	0	0	0
Göran Montan	M	Skåne läns norra och östra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Göte Wahlström	S	Jönköpings län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Hans Rothenberg	M	Göteborgs kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Helena Bouveng	M	Jönköpings län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Helena Rivière	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Inge Garstedt	M	Malmö kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Jessica Polfjärd	M	Västmanlands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Karin Nilsson	C	Kronobergs län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Karl Sigfrid	M	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Katarina Brännström	M	Kronobergs län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Lars Hjalmered	M	Göteborgs kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Lars Tysklind	FP	Västra Götalands läns västra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Lisbeth Grönfeldt Bergman	M	Göteborgs kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Mahmood Fahmi	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Malin Löfsjögård	M	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Margareta B Kjellin	M	Gävleborgs län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Margareta Cederfelt	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Marianne Kierkemann	M	Hallands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Marie Weibull Kornias	M	Skåne läns västra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Mats G Nilsson	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Mats Gerdau	M	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Mats Johansson	M	Stockholms kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Mikael Cederbratt	M	Västra Götalands läns norra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Oskar Öholm	M	Örebro län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Patrik Forslund	M	Dalarnas län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Per Bill	M	Uppsala län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Per Lodenius	C	Stockholms län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Rolf Gunnarsson	M	Dalarnas län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Solveig Hellquist	FP	Västernorrlands län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Solveig Zander	C	Uppsala län	0	0	0	0	0	0	0	0
Staffan Appelros	M	Malmö kommun	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Stefan Tornberg	C	Norrbottnens län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Sven Yngve Persson	M	Skåne läns västra	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Ulf Berg	M	Dalarnas län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Ulf Grape	M	Västerbottens län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
Åke Sandström	C	Västerbottens län	3	-1	-1	-1	0	0	0	0
301. Anders Andersson	KD	Kalmar län	-	-	-1	-	0	0	0	-1
Anders Hansson	M	Skåne läns södra	-	-	-1	-	0	0	0	-1
Anna-Karin Nylund	S	Norrbottnens län	-	-	-	-1	0	0	0	-1
Boriana Åberg	M	Skåne läns södra	0	-1	-	-	0	0	0	-1
Christina Andersson	C	Södermanlands län	-	-	-	-1	0	0	0	-1
Curt Linderöth	M	Stockholms kommun	-	-1	-	-	0	0	0	-1
Dan Nilsson	S	Kalmar län	-	-	-	-1	0	0	0	-1
Emma Carlsson Löfdahl	FP	Jönköpings län	-	-	-1	-	0	0	0	-1
Erik Ullenhag	FP	Uppsala län	-	-	-1	-	0	0	0	-1
Gustav Nilsson	M	Blekinge län	-	-	-	-1	0	0	0	-1
Göran Pettersson	M	Stockholms län	1	-1	-1	0	0	0	0	-1
Hans Unander	S	Dalarnas län	-	0	-	-1	0	0	0	-1
Inger René	M	Västra Götalands läns västra	0	0	0	-1	0	0	0	-1
Jeppé Johnsson	M	Blekinge län	1	-1	-1	-	0	0	0	-1
Kent Olsson	M	Västra Götalands läns västra	0	-1	0	0	0	0	0	-1
Lars Elinderson	M	Västra Götalands läns östra	1	-1	0	-1	0	0	0	-1
Lars Lindén	KD	Västernorrlands län	-	-	-	-1	0	0	0	-1
Lars-Ivar Ericson	C	Skåne läns norra och östra	-	-	-	-1	0	0	0	-1
Michael Anefur	KD	Skåne läns norra och östra	-	-	-1	-	0	0	0	-1
Nina Lundström	FP	Stockholms län	-	-	-1	-	0	0	0	-1
Otto von Arnold	KD	Skåne läns södra	-1	-1	-1	-1	3	0	0	-1
Rosita Runegrund	KD	Västra Götalands läns västra	-1	-1	-1	-1	3	0	0	-1
Sven Gunnar Persson	KD	Örebro län	-	-	-	-1	0	0	0	-1
324. Alf Svensson	KD	Skåne läns norra och östra	-1	-1	-	0	0	0	0	-2
Björn Hamilton	M	Stockholms län	0	-1	0	-1	0	0	0	-2
Carl B Hamilton	FP	Stockholms kommun	0	0	-1	-1	0	0	0	-2
Christer Winbäck	FP	Västra Götalands läns östra	0	-1	-1	0	0	0	0	-2
Ingvar Svensson	KD	Stockholms län	-1	0	-1	0	0	0	0	-2

Poängsammanställning ledamöterna

Jan Ericson	M	Västra Götalands läns södra	1	-1	-1	-1	0	0	0	-2
Kerstin Lundgren	C	Stockholms län	0	-1	-1	0	0	0	0	-2
Krister Hammarbergh	M	Norrbottnens län	1	-1	-1	-1	0	0	0	-2
Maria Plass	M	Västra Götalands läns västra	0	0	-1	-1	0	0	0	-2
Peder Wachtmeister	M	Södermanlands län	1	-1	-1	-1	0	0	0	-2
Reza Khelili Dylami	M	Stockholms kommun	0	-1	0	-1	0	0	0	-2
Rolf K Nilsson	M	Gotlands län	1	-1	-1	-1	0	0	0	-2
Staffan Danielsson	C	Östergötlands län	-1	0	-1	0	0	0	0	-2
337. Betty Malmberg	M	Östergötlands län	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
Erik A Eriksson	C	Värmlands län	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
Holger Gustafsson	KD	Västra Götalands läns östra	-1	-1	-1	0	0	0	0	-3
Inger Davidson	KD	Stockholms län	-1	0	-1	-1	0	0	0	-3
Lars-Axel Nordell	KD	Örebro län	-1	-1	-1	-	0	0	0	-3
Lennart Hedquist	M	Uppsala län	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
Liza-Maria Norlin	KD	Västernorrlands län	-1	-1	-1	-	0	0	0	-3
Mats Sander	M	Skåne läns västra	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
Ola Sundell	M	Jämtlands län	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
Rune Wikström	M	Stockholms län	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
Sten Bergheden	M	Västra Götalands läns östra	0	-1	-1	-1	0	0	0	-3
348. Bengt-Anders Johansson	M	Jönköpings län	1	-1	0	-1	-3	0	0	-4
Emma Henriksson	KD	Stockholms län	-1	-1	-1	-1	0	0	0	-4
Gunilla Tjernberg	KD	Västerbottens län	-1	-1	-1	-1	0	0	0	-4
Hans Wallmark	M	Skåne läns norra och östra	1	0	-1	-1	-3	0	0	-4
Ingemar Vänerlöv	KD	Västra Götalands läns norra	-1	-1	-1	-1	0	0	0	-4
Irene Oskarsson	KD	Jönköpings län	-1	-1	-1	-1	0	0	0	-4
354. Chatrine Pålsson Ahlgren	KD	Kalmar län	0	-1	-	-1	-3	0	0	-5
Elisabeth Svantesson	M	Örebro län	1	-1	-1	-1	-3	0	0	-5
Lars-Arne Staxäng	M	Västra Götalands läns västra	1	-1	-1	-1	-3	0	0	-5
Marianne Watz	M	Stockholms kommun	1	-1	-1	-1	-3	0	0	-5
Marietta de Pourbaix-Lundin	M	Stockholms län	1	-1	-1	-1	-3	0	0	-5
Walburga Habsburg Douglas	M	Södermanlands län	1	-1	-1	-1	-3	0	0	-5
360. Cecilia Magnusson	M	Göteborgs kommun	0	-1	-1	-1	-3	0	0	-6
Mikael Oscarsson	KD	Uppsala län	-1	0	-1	-1	-3	0	0	-6
362. Annelie Enochson	KD	Göteborgs kommun	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Dan Kihlström	KD	Värmlands län	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Elise-Marie Lindgren	KD	Västra Götalands läns södra	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Eva Johnsson	KD	Kronobergs län	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Kjell Eldensjö	KD	Södermanlands län	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Lars Gustafsson	KD	Hallands län	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Stefan Attefall	KD	Jönköpings län	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
Yvonne Andersson	KD	Östergötlands län	-1	-1	-1	-1	-3	0	0	-7
370. Lennart Sacrédeus	KD	Dalarnas län	-1	-1	-1	0	-3	-5	0	-11

Poängsatta omröstningar

- JA: 3 poäng
- Avstår: 1 poäng
- Nej: -1 poäng
- Frånvarande: 0 poäng

(Markeringen ”-” betyder att personen i fråga inte var riksdagsledamot vid tiden för omröstningen.)

- Utvärdering av smittskyddslagens regler om informationsplikt, den 17 december 2008
- Införande av könsneutrala äktenskap, den 1 april 2009
- Översyn av tillämpningen av asylrätten på grund av kön och sexuell läggning, den 22 april 2009
- Insemination för ensamstående kvinnor, den 7 april 2010

Poängsatta egna aktiviteter

- Undertecknat motion med yrkande i hbt-vänlig riktning: 3 poäng
- Undertecknat motion med yrkande i hbt-negativ riktning: -3 poäng
- Ställt en interpellation i hbt-vänlig riktning: 5 poäng
- Ställt en interpellation i hbt-negativ riktning: -5 poäng
- Ställt en skriftlig fråga i hbt-vänlig riktning: 5 poäng
- Ställt en skriftlig fråga i hbt-negativ riktning: -5 poäng

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter
The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Rights

Mail: forbund@rfsl.se
Telefon: 08-501 629 00, Fax: 08-501 629 99
Besöksadress: Sveavägen 59, Stockholm, T-Rådmanngatan
Postadress: Box 350, 101 26 Stockholm

© RFSL juli 2010